

Antiquae Lectionis Tomus ...

Bipartitus, In Quo L. Vetera Monumenta, Nunquam Visa, Pauculis Exceptis -
Quorum Catalogum versa pagina indicat

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1604

15. Ruricij Episc. Lemouicini Epistol. li. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64177)

Ruricij

LEMOVICENI

EPISCOPI

EPISTOLARVM

LIBRI

DVO

Nunc primum ex membranis m. s. celeberrimi Monasterij S. Galli editi.

5(?)50

Mmm 2 INo

INDEX EORVM AD QVOS RVRICIVS
EPISTOLAS SCRIPSIT.

- A** Eonio lib. 1. Ep. 15. lib. 2. Ep. 15.
 Aonio lib. 2. Ep. 8. forte idem
 cum Eonio. **I** Ioanni lib. 2. Ep. 47.
L
 Agricole lib. 2. Ep. 31. Leontio lib. 2. Ep. 41.
 Albino lib. 2. Ep. 45. Lupo Ep. 10. lib. 1.
 Ambrosio lib. 2. Ep. 43. **M**
 Anonymis lib. 2. Ep. 10. 12. 24. 26. Melantia lib. 2. E. 38.
 Apollinari lib. 2. Ep. 25. 40. **N**
 Aprunculo lib. 2. Epist. 48. 54. 55. 56. 57. **N** Namacio lib. 2. E. 1. 2. 3. 4. 5. 6.
B Nepotiano Ep. 6. lib. 1.
 Bassulo Episcopo Ep. 7. lib. 1. **O**
C Omacio lib. 1. Ep. 18. lib. 2. Ep. 17.
P
 Cesario lib. 2. Ep. 32. 35. Papianilla lib. 2. Ep. 36.
 Capilluto lib. 2. Epist. 20. 30. Parthemio lib. 2. Ep. 36.
 Celso Ep. 12. 13. 14. lib. 1. Petur. lib. 2. Ep. 37.
 Censurio lib. 2. Ep. 50. Pomerio lib. 1. Ep. 7. lib. 2. Ep. 9.
 Cerauni e lib. 2. Ep. 1. 2. 3. 4. 14. 49. Praesidio lib. 2. Ep. 13. 52.
 Claro lib. 2. Ep. 63. **R**
 Constantio lib. 2. Ep. 23. 24. 42. Rustico lib. 2. Ep. 19. 53.
 Cronopio lib. 2. Ep. 6. 30. **S**
E Elasio lib. 2. Ep. 7. Sedato lib. 2. Ep. 17. 18. 33. 34.
 Eonio vide Aonio. Seuro lib. 2. Ep. 58.
 Eraciano lib. 2. Ep. 29. Sidonio Ep. 8. 9. 16. lib. 1.
 Eudomio lib. 2. Ep. 38. Stephano lib. 2. E. 51.
 Euphrasio lib. 2. Ep. 21. 28. Sthorachio lib. 2. Ep. 59.
F **T**
 Fausto Ep. 1. 2. lib. 1. Taurentio lib. 2. Ep. 16. 46.
 Fadamo lib. 2. Ep. 13. **V**
 Fredar. Ep. 11. lib. 1. Vero lib. 2. Ep. 22.
H **V**
 Heracliano vide Eraciano. Viclurino lib. 2. Ep. 39.
 Hesperio Ep. 3. 4. 5. lib. 1. Vilico lib. 2. Ep. 13.
 Hispano lib. 2. Ep. 44. Vittameno lib. 2. Ep. 60. 62.
 Volufiano lib. 2. Ep. 64.

INCI-

INCIPIT DOMINI
RVRICII EPISCOPI EPI,
STOLARVM LIBER

primus.

*Domino suo peculiari in Christo, Domno patrono Fausto
Episcopo Ruricius.*

Lim te Domine mi venerande, ac beatissime sacerdos, fama celeberrima prædicante cognoui. Olim desiderio pij amoris infuso, illis te, quibus scribere dignaris, oculis cordis intueor; sed nihilominus etiam corporeis videre festino; si quo modo possim, intercedentibus vobis, peccatorum meorum vincula dirumpere, acceptisq; columbæ illius pentis, à venantium laqueis euolare; & vobiscum positus in Dominica lege requiescere; vt sitim, quam opuscula vestra legendo concepi, ipso presente, vnde illa manarunt, vberius hauriens reslinguerem; vt caritatis igniculum, quem in tepidis animæ dormientis fauillis feruentibus fuscitastis prolatis de condensa scripturarum pabulis, viuax flamma roboraret, quæ eloquio sancti oris accensa, more sibi solito, in pectore peccatoris vim naturæ, potentis exereret, calefaciendo frigida, inluminando tenebrosa, & spinas criminū consumendo. Adhærit, doctor eximie, anima mea post te. Me autem adiuuent orationes tuæ, vt possim, terrenis actibus spretis, celestibus inhiare. quia corpus, quod corrumpitur adgrauat animam, vt inclinare aurem suam ad oracula diuina non possit, vt domum patris obliuio obediens, quæ vocantis imperio de terra sua, & cognatione discedat, atq; illam, quæ ei demonstratur, potius concupiscat. Non enim adhuc valet pusillitas nostra metum obnoxie conditionis expellere, & caritati perfectæ purgata corda referare, vt relinquentes præsentia, pctamus æterna; cunctaq; ancilla, hæreditatem paternam liberi possimus adipisci. Quam obrem spero, Domine mi, vt pro me indefinenter oretis, & quoties dignati fueritis ariditatem terræ meæ eloquentiæ vestræ imbre per-

Mm m 3 fun.

Psal. 54. 7.
Psal. 90. 3.

Sap. 9. 15.

Ps. 44. 11.
Gen. 12. 1.

Gen. 21. 10.
Gal. 4. 10.

fundere, non mihi, sicut nunc fecistis, & adhuc mea infirmitatis ignari, delicatos & dulces cibos, sed austeriores, & aegritudini meae congruos suggeratis; quia non expediunt stulto deliciae; postmodum proditoribus meis censorium praebentis adfensum, qui more humani ingenij, adfectu nimio praepediti, a veritate iudicij declinantes incurunt pro amore mendacium. Sane nec vereatur sanctitas vestra, ne vulneribus meis gratior sit fouentis dextera, quam secantis. quia ea nec me possecurari, & tamen grauius computruisse, Domino dante, iam sentio. Et ideo eligo, ut me iustus misericordiae increpatione corripiat, quam caput meum oleum peccatoris impinguet. Supplici itaque prece deosco, ut de illo thesauro penetralium vestrorum, unde noua & vetera proferre coniecuistis, peritissimi utpote medici, qui languentium innumeras & varias aegritudines quotidie gratia Dei adiuuante sanatis, languori quoque meo, quae conuenire cognoscitis, medicamenta mittatis.

*Domno suo peculiari in Christo Domino patrono Fausto
Episcopo Ruricius.*

2. **I**Ta me haecenus impia negligentia & negligens impietas possederunt, ut quid, Domine mi, in me potissimum accusem, nesciam; & quid in me primum excusum, non inueniam. Si enim argumentationem aliquam ad excusandas excusationes in peccatis exhibere tentauero, aduicium peccato sine iudicij recordatione peccatum; ut duplici atque maiori delicto ipse me premat: ut qui tarditatis reus sum; esse incipiam falsitatis; & ab humana usque iniuria crimen extendam ad aeternam: nunc tantum expectans de segnitiae noxa sententiam; diuinae uero pro mendacij ultione subiiciat. praesertim cum uera confessio indulgentiam; & falsa excusatio mereatur offensam. Malo itaque tam simplici confessione, quam supplici ueniam petere, quam peccata geminare. Habes ergo pater optime, pastor egregie, meam culpae meae spontaneam confessionem. habes & in discipuli errore, quod corrigas; & in ouiculae languore, quod sanes. potestatisque & iudicij tui est, utrum uelis uiceris mei putredinem ferri rigore rescindere, an medicamentorum lenitate curare. Ego tamen utram elegeritis curationem amplectar intrepidus; nec paternae ictum dexterae declinabo; dummodo portionem promissae hereditatis adipiscar. Neque adtendam, quae mihi poena sit in flagello, sed quem habeam in testamento. Melius enim mihi est flere super patre, quam ut abdicer contentus a patre. Quia paren-

Lac. 14

parentum pietas distringit, vt corrigat; non perseuerat, vt puniat, nec tantum ei in ceroris infert adrogantia superbientis, quantum gaudium fert humilitas confitentis. Sic ille Euangelij indulgentissimus pater filium præceptæ substantiæ decoctorem lato suscepit amplexu, promptior gaudere de redivo, quàm imputare de lapsu. Denique non exprobrantur facinora, non luxuria, non egestas; sola conuerſi reuerſio omnia damna compensat. quia maior fuit procul dubio patri facultas redivo, quàm rerum facultas. Itaq; abſceſſio reum fecerat; reſgreſſio fecit inſontem. Ea miſericordia ſufficit hæredi. quin etiam paternæ clementiæ venia ſola non ſufficit, q̄ vlnis fouet, quòd gratia permulcet; niſi & munera larga multiplicet. Dat anulum, ne ruſus à patre, perfidia duce, diſcedat. calceamenta dat pedibus, quòd facilis ardui itineris aſpera & dura contemnat. dat & ipſam primam quam perdiderat ſtolam, vt quem à morte receperat, priſtina immortalitate donaret. Datur etiam ipſe iuniori vitulus reuerſo, qui ſeniori agnus datus fuerat de Ægypto profecturo, quia ipſe educit ex Ægypto pater. Tanti parentis imitare tantus fidem. Trade peccatoribus adiutorium, præſta conantibus remiſſionem, interceſſionem largire, confitentique filio non ſolum ipſe veniam tribue, ſed ipſe veniam deprecare; vt quem in peregrina patria appellas liberum, in propria poſſis videre liberatum. Et qui per ſe amiſit Dominicam libertatem, per te meatur conſequi libertatem, nec à veſtro ſeparetur ſolatio, qui ſequeſtratur præmio.

Deiunctiſſimo Filio ſemperq; magnifico Hesperio Ruricius.

Scribendi mihi ad vnanimiſſimam tuam aditum, quem obſtruxerat imperitia, patefecit affectus & illa dominatrix omnium pietas, per quam ſlectuntur rigida, ſaxea molliuntur, ſedantur tumida, leniuntur aſpera, tumescunt lenia, miteſcunt ſaxea, ſæuiunt mitia, accenduntur placida, acuantur bruta, dominantur barbara, immania placantur. Etiam in me opus ſuum peragens, os elingue reſeravit, producens me ex tutiſſimo ſilentij reſeſſu ad publicum formidandumq; iudicium & inuitatio veſtri noua ſubire compellit. Scilicet vt qui hæcenus illam ſententiam ſecutus antiquam, qua dicitur: Sæpe numero præſtare tacere, quàm dicere; inſcientiam meam maluerim yerecundiam iacturni-

30

turnitate legere, quam impudenter incondito sermone proferre, non tam consuetudinis meae immemor, quam rusticitatis oblitus, quasi ex Arione in Orpheum repente mutatus, velim disertissimis auribus tuis ore garrulo non tam officiosus, quam iniuriosus existere. Dum & ignota pertento, & in sueta praesumo. Sed dabitur, ut reor, veniam venienti ex necessitudine necessariae necessitatis. Quia quod dilectio in mortaliū mentibus naturali potestate sibi vindicet, concilium mutae passionis peccus agnoscit. Ergo ne excusationi diuitius immorantes, ita paginam dilatemus, ut non solum tibi non exhibeat sermo incomptior, verum etiam copia inordinata fastidium, iam in vocem pietatis erumpimus, & desideriorum verba ructamus; Commédantes tibi pinguis nostrum, depositum tuum, cuius nos susceptione cepisti. Tibi enim spem posteritatis meae; tibi solatium vitae praesentis, & leuamen, si diuinitas annuerit, futurae; tibi vna omnia mea vota commisi. Te enim elicitorem & formatorem lapillorum nobilium, & rimatorem aurium, te repertorem aquae latentis elegi, qui leiris abstrusas lapidibus gemmas propriae reddere generositati; quae vni; in tanta rerum confusione amitterent nobilitatem, si iudicem non haberent, aurum quoque; arenis vilibus mixtum, nisi artificis solertia lauetur aquis, ignibus eliquetur, nec splendorem poterit retinere nec meritum. Septas etiam aquarum manantium venas, & obductum terra fluenti alueum, nisi diligentius eruderauerit appetitoris industria, laticis vnda non fluct. Ita & tenerorum adhuc acies sensuum ignorantie nubilo, quasi crassitate scabra, rubiginis obfusa, nisi assidua doctoris, lima purgetur, nequit sponte clarescere. Tuum ergo nunc, tuum est, in his omnibus & opinionum tuarum, & nostro pariter respondere iudicio, ne aut tu praesumpsisse illicite, aut nos inconsiderate elegisse videamur.

Ita ex-
preste m. s.
nouato vo-
cabulo &
non in e-
gante sen-
su, ab eli-
ciendo, si-
cus Iupiter
ab Elicien-
di fulmi-
nibus dice-
batur Eli-
cius, Ouid.
3. Fast.
Elicunt
e celo te Iupiter
vnde minores
Nunc quoque te
celebrant, Elicium
que vocant. Nisi mali-
gere: licitatore
m, quod non placet.
vel: elucidatorem,
quod a malim.

Deiunctissimo Filio semper, magifico Hesperio
Ruricius.

✠ **R**Ecepi apices vnanimitatis tuae tam gratia, quam eloquentiae; tam amore pariter, quam lepore; tam sale, quam melle resperfas. in quibus nec dulcedini deesset aliquid, nec sapor. Qui cum omni dictionis & rationis arte praemineant, solo tamen a te discrepare videntur iudicio. Dum enim paginulae meae, non laudi aptae, sed vituperationi ineptae rusticitatis aptatae, maiora meritis tribuere festinas, & sequeris vel declamationis cursum, vel diligentis affectum; a norma
recti

recti iudicij declinasti. Ad quam rem ego perfectionem non ignoranti-
 tate vitio, sed spontaneo arbitror descendiisse consilio, triplici ex causa.
 ut in tenui materia & acumen ingenij, & oris facundia, & affluentiam
 sermonis ostenderes. Sicuti in ieiuno atq; otioso cespice magis strenu-
 itas cultoris apparet, cum aut rebellionem glebarum tenacium repetita
 sapius impressione vomeris domat, aut ariditatem nimiam stercoreis a-
 sperfione fecundat, ut fructuum copiam, quam soli natura negat, in-
 dustria producat. Ita & tu, egestatem epistola: meae eloquentiae tuae v-
 bertate ditasti, ut possit esse, si eam suppresseris, te loquente, laudabilis;
 si vero protuleris, incutiat & mihi de falsa laude, & tibi de iudicij erro-
 re verecundiam. Et idcirco quia imperitiam meam tui pudoris opus
 esse voluisti, caue, ne praeconio tuo nobis non respondentibus, tua peri-
 clitetur electio. Itaq; si quid mihi credis, si quid utriq; consulis, indi-
 gnum memoria, oblivione dignissimum volumen absconde, si vis &
 me ad arbitrium tuum oratoris famam, & te probati iudicis obtinere
 personam.

Deiunctissimo Filio semperq; magnifico Hesperio Ruricius.

S Poponderas, fili charissime, ut mihi aliquos de ramusculo, quem
 ex amaritudine in domesticum saporem vertendum transferen-
 dumq; susceperas, flosculos destinares: quorum odore cognoscerem,
 quam spem spei gerere deberem; utrumnam ipsi flores germina, aut
 rursus ipsa germina fructus sui qualitate promitteret. iidemq; iterum
 fructus utrum possint te excoquente mitescere, & dulci eloquentiae
 verbo audientium corda faciare. Quod quia nescio quam ob causam
 facere distulisti, oportuum vos admonendi tempus inueni, quo in
 harmonia mundi vniversa animantia bruta pariter, & elingua, inceden-
 tia, volantia, atq; reptilia, suis quaeq; modis, suis sibilis, suisq; quaeq; vo-
 cibus, et si sono dissono, aut ore diuerso, pari tamen affectu, quasi vno
 concentu in laudem proprii auctoris erumpunt; & potentiam, quam
 promere nequeunt, sentire se produnt. Hoc namq; tempore cuncti
 orbis species rediuiua reparatur. & quidquid in eo situ squalidum, fri-
 gore turbidum, glacie concretum, nuditate deforme, ariditate pra-
 mortuum haecenus fuit, ad instar resurrectionis emergit; ut discat
 humana fragilitas de visibilibus inuisibilia, & de praesentibus futura
 cognoscere, & spem venturae melioris aetatis deposita desperatione
 percipiat. Nunc etiam tellus sterili rigore conclusa, quasi virili semi-
 ne hoc verno tempore concepto, occultis maritata meatibus, venas
 Naa laxat

laxat ad partum. Et hinc quod deliciis suaue, quod esui dulce, quod v. sui vtile, quod victui necessarium, quod visui iucundum, quod olfactui gratum, quod tactui blandum, omne producit. Siquidem hec est illa temperies, que mundi nascentis materia, quasi adhuc in incubabilis teneram in gremio quodam clementissimæ altericis complexu nutritiuit; ne substantiâ nullo labore duratam aut æstius feruor exurteret, aut hiemalis alior extingueret, aut ventorum flabra portarent. Habet itaq; susceptus tuus convenientissimum tempus, quo animi locordia tandem aliquando* deposita, hebetudinem cordis exacuat. Et si inter homines declamare non potest, saltem inter pecudes clamare, aut inter volucres garrire festinet.

* M. S. in
margine:
desertata,

Domino sancto & piissimo Patri Nepotiano Presbytero
Ruricius.

6. **C**odices, quos sanctitas vestra transmisiit, accepi, eloquentia claros, scientia perfectos, doctrina probos, fidei puritate perspicuos; qui sacrorum testimoniorum veritate locupletes, auctoritate prestantes, luce fulgentes facile & fidelium mentes inluminent, & infidelium errores detegant atque conuincant. quorum egogustu admodum tenui pellectus potius, quam refectus ad fatietatem propter sollicitudines sæculi peruenire non potui. Sicut enim stomachus cum febrili ardore decoquit, dulces sibi ante cibos nec oblatos orecepit, nec requirit ablatos; ita & animus mundanis anxietatibus curisque confectus, spirituales dapes nec desiderat absentes, nec carpit appositas, nec sentit infusas. Quæ cum ita se in me habeant, vos tamen & pij parentis probatis affectum, & solliciti magistri ministerium, & seduli medici implectis officium, ut tali exadio laboranti medicamenta congrua mitteretis. Quibus & propter negligentiam meam ego non valeo consequi sospitatem. Vos tamen percipietis à iusto reparatorum mercedem, qui etiam pro ingratas grates beneuolas referre consuevit. Horum ego prefatorum codicum unum, sicut iussistis, retinui, alium remisit, quem S. HILARII PICTAV. V. bis antistitis esse noueritis. quod quia præceperatis, indicare curauit. Hunc vero retentum permittitis transferre; disposui, ut quod memorie commendare non possumus, saltem vel paginis mandare curemus.

Domino suo peculiariter in Christo patrono Bassulo Episcopo Ruricius.

7. **Q**uam me diligere sancta pietas, & pia sanctitas vestra dignetur, mul-

multimodo probatis affectu, dum legenda transmittitis, & neglecta corrigitis, dilectionem diligendo prouocatis; & quod predicatis verbis, docetis exemplis. Sed quoniam semen vestrum in terra sterili & dumosa non proficit, ut pote quæ sentibus super crescentibus suffocatur, ne sicut infructuosam illam ficulneam me iubeat Dominus vincæ, quam tanto tempore nequicquæ expectat, abscindi; vos seueriorem sententiam orando differre, donec doctrinæ vestræ ^{*M.S. pingvine.} pinguedine tanquam terræ amaritudo infructuosa dulcescat. Sed quoniam plus sunt apud me delicta, quam verba; nec possum facta expiare sermonibus; obsequiū saltē epistolare dependo, & librum, quem præliteratis, me remisisse significo. alium, qui identidem vestris vsibus nunc necessarius non est, spero per portitorem harum remitti. Iubeatis simul quod si propitio Deo ad solennitatem sanctorum ^{*} gurdone abituri sitis, recurrentibus scire faciatis.

*Domino suo peculiari in Christo Domino patrono Sidonio
Episcopo Ruricius.*

PRædicantibus vobis, sapius audisse me recolo, nullatenus ab iniquitatibus nos posse purgari, nisi fuerimus crimina nostra, conscientia compungente, confessi. Quis enim, non dicam consequi, sed vel querere queat indulgentiam, nisi deplorationi confessione erroris adiungat? Quia error indulgentiæ, non indulgentiæ requirit errorem. Quod ego valde seruum esse cognoscens, facinus meum nuper admissum, pietati vestræ indicare non distuli. Ne quæ modo prodente me spectat ad veniam, tacente postmodum pertineret ad culpam. Sed iam ipsum dolū proferimus in medium. Furti me vobis reum statuo, & depositum vestrum me, ignorantibus vobis, illicite præsumpsisse pronuntio. Quod ut tamen committerem, occasionem perpetrandi facinoris vos dedistis, aut tentantes cupidum, aut indoctum erudire cupientes. Codicē namque quē de fratre meo LEONTIO me recipere iusseratis, transtulisse me fateor. Quod si probatis, ^{Fort. agnoscite; si imputatis. ignoscite.} ignoscite, si imputatis, agnoscite, quia confessioni querela sociatur. Nam primū ut eū legerem, voluntas impulit. deinde ille, ut transferetur, extorsit. Nam cum de dapibus ipsius adhuc pauca libassem, taliter me gustu illecebrosi saporis illexit, ut primi quodammodo parentis imitator, domino repete contempto, ad satietatem studuerim peruenire; magisque consilium suadentis, quam imperiū dominantis audierim. Nam ut omnia pectoris mei arcana manifestem, videbar mihi libri ipsius verba adhortantis

Nnn 2 audi-

audite: Quid cessas ingratus, quid dubitas? Nosti erga te communis Domini voluntatem, quam diuersis occasionibus te eliminare contendat, quam tibi etiam inuito spiritalis cibos soleat bonus pastoringere. Mihi crede, plus tibi, si distuleris, quam transtuleris imputabit, qui studiosis fauere, non inuidere consuevit. His & talibus silentis adloquis in vincula eius me voluntarius pariter & coactus sponte conteci, ad exempladum eum festin' accessi. Quē nescio vtrum, sicut est, transcriptum, an paratum reddere debeam, in vestro pendet arbitrio. Ego tamen libens multam, quam intuleritis, excipiam, quia remedium meum, vestrum credo esse decretum; & sententiam vestram, mēduco esse, non pœnam.

Domino peculiari in Christo domino, patrono Sidonio Ruricius.

Ita me recens prædicatio, & antiqua dilectio vestræ pietatis illexit, ut audeam auribus vestris ineptiis meis facere sæpius iniuriam; dum vestram, quantum sterili ingenio conceditur, attingere cupio disciplinam. Quam etsi adsequi grande est, atq; difficile, sequi tamen pulchrum est atq; sublime. Quoniam summarum rerum non adeptio tantum, sed etiam imitatio ipsa iucunda est. Quia nunquam fere aliquis eius rei portione ad integrum caret, ad quam scandere ac peruenire contenderit. Desidero itaq; Domine mi, desidero, inquam, tuis cibis refici, tuo fonte potari, tuis repleti dapibus, tuis epulis saginari: quas si quis, distribuentibus vobis, non summo ore libauerit, sed totis animæ visceribus appetens conuiuia sorbuerit, atque intimo pectoris postmodum easdem ruminaturus absconderit; incipiet assiduis rutationibus in laudem Domini omnipotentis erumpere; refertus corde, ore ieiunus, dum satur esurit, & saturatus esuriens; magis in regeneratione saturandus. Nec deesse poterit cibus, cuius passus in verbo est. Ut ego harū deliciarū particeps esse merear, vestris patrocinis obtinete; mihiq; supra mensuram virium connitenti auxiliatores accedite, simulque & ab ouili vobis credito non inueniar alienus. Orate, errantemque ouem à pascuis sæculi ad caulas Dominicas reportate, quia confido, quod intercessionibus vestris fieri possit agnus, qui vester meruerit esse discipulus.

Domini.

Domino, pectoris suo Lupo, Ruricius.

10.

Accepiliteras magnanimitatis tuæ, quibus excusare dignaris, quod ut me rarius eloquentiæ tuæ rore respergas, baiuli faciat inopia; simulq; etiam indicas, te mirari, cur, cum mihi eorum frequentia suppetat, verborum quoq; copia compta non desit, vobis scribere sæpius detrectem. Quod vos per ironiam, ut est leporis vestri facundia, iactasse non ambigo. Cum & vos abundetis tabellariis, & me sciatis laborare egestate sermonis, ac sterilitate exilis ingenii, velut æstivis mensibus arentis venæ cursum sudare, non fluere. Addidistis etiã sicut **ACHILLI PATROCLVM**, aut **HERCVLI THESEVM**, vel **THESEO PYRITHOVM**; ita vos mihi debere sociari. In his fabulis factisq; maiorum non prerogativam personarum, sed comparationem debemus dilectionis accipere; ut amicorum recolentes nomina, sequamur exempla; & eorum in nos vocabula transferentes, merita conferamus; atque ex ipsorum gestis magnifica quæque & honesta carpentes, vitæ nostræ vtiliter coaptemus; & seruiamus nobis in caritate candida, non adulatione fucata. Studeamusq; quod in amicitii illorum poetarum falsitas finxit, in nobis animorum veritas peragat; ut dum imitari videmur antiqua, relinquamus imitanda; & seniorum facta laudantes, laudemur à posteris. Hæc ergo, domine mi, flamma pectoris mei, persuasioni tuæ, quam conscientie meæ amplius credens, gerulo festinante, breuiter cursimq; dictavi: quæ peritua tua, & probitas tua, si amici verecundiæ consulit, aut celare debebit, aut emendare curabit.

Domino sublimi semper quo magnifico Fratri Freda. Ruricius.

11.

Quoniam amenitati nemoris vestri etiam deserti nostri ineptitas voluistis adiungi, transmissi, sicut iniunxistis, abietum plantas, non specie, sed proceritate placituras; non fructibus, sed sui peregrinatione mirabiles; non vsu aptas, sed amenitate iucundas. quippe quæ cum coaluerint crassitudine umbrarum * ceu enarum frigus * oceanis in æstatibus præbituræ. Et hoc inter illas præclarissimas diuersi generis arbores, tam decore, quam vtilitate præstantes, opulentas onere, distinctas flore, odore fragrantés. Illis enim industria vestra contulit, quod soli natura non protulit. Nam ut rubo-

Voces cor: rupta

Nnn 3

rem rosarum, liliorum candorem, lauri perpetuum virorem, & alia huiuscemodi similia visibus pratermitta (quia saepe per abundantiam pretiosa vilescunt, & facit copia quotidiana fastidium) illic etiam graminum, germinum, fraterorum peregrina conlata sunt suavitates, visui, vsuq; vernantes. Sed quid illic primum laudandum sit, aut mirandum, ubi etiam temporis intemperies temperatur? Siquidem inibi torrida feruor aestatis tam umbrarum, quam vndarum rigore depellitur. hiemis vero in tantum non sentitur asperitas, ut intra eadem potius tepor aeris, & cantus auium, veris reddat effigiem. Sed quid ego immemor imperitiae meae, paupere sermone, mi domine, ruris vestri diuitias, delicias describere, aut enarrare contendas? cuius laudem etiam ingenia maiora succumberent? Date itaque impudentiae meae veniam, quam extorsistis, qui ut auribus vestris verbosius existerem, dignatio vestra me compellit. confidens, quod Epistula longior vobis, dominis meis, si displiceret affatu, placeret affectu. Cum intellexeritis eam non pro eloquentiae lepore, sed pro vestro amore copiosam; simulq; quia sciebam sublimitatem vestram in amicis vestris plus reprehendere taciturnitatis verecundiam, quam loquacem familiaritatis audaciam.

12. *Domina pectoris sui, Celfo Ruricius.*

T Repido in praconiu vestrum os lingue reserare, cui scio iure etiam ingenia maiora succumbere. Quid enim primum de affectionis, aut dignationis vestrae laude commemorem? qui omnes mihi ruris, * moris, & quod his omnibus maius est, caritatis delicias contulistis, aut certe si quid horum defuit, deputandum tempori, non vobis est inputandum. Nam totum apud vos quod carum, pectus; quod habuit clarum, mundus. inueni. nulla me penitus iocunditate fraudastis; quin etiam desiderabile mihi hospitium mei desertum vestra vicinitate fecistis. Et idcirco me magis finitimum vobis esse congaudeo; quia non ex toto malus est, qui bonis iungitur. Sed ne exhibeat vobis ipsa incepta sui longior sermo fastidium; saluae largissimum dico; & vitrarium, sicut iussistis, me destinasse significo: cuius opus nitore, non fragilitate oportet imitari ut dilectio, quae nobis a parentibus relicta, magistro tradita, vita

vita commotione, firmata est secundis, climetur aduersis, nulla penitus turbinum procella frangatur. Nam sicut auri atque argenti pretiosa sinceritas si æris, aut plumbi, vel cuiuslibet alterius materia vilioris fuerit admixtione corrupta, nisi ignium examinatione purgatur, nec splendorem naturalem poterit habere, nec sonum. Nam nec visui claritatem, nec tinnitum reddit auditui, magisque raucum resonat, si feriat, & stridulum. Hanc ergo sententiam, non meam, sed Domini, frater optime, contuentes pariter & sequentes, ita vitam nostram medio cursu, gubernatore ipso Domino, temperemus, vt quum serenitas adrideat, prosperior status inuitet, mare placidum blandiatur; scientes tamen illam æquoris subiecti planitiem ad instar montium repente confurgere; neque in altum nauem nostram patiamur impelli; vbi eam aut tempestas soluat, aut vnda demergat.

Domino pectoris sui Cello Ruricius.

13.

J. S. J.

Recipi apices germanitatis tuæ, qui mihi non parum scrupuli retulerunt. Vere enim, ne secus de litteris meis quam à me missæ sunt, censueritis. & idcirco quasi temerariæ præsumptionis memores videamini, dum vt pro vobis orem, ac sapius commoneam, postulatis. Egone frater optime, castigare vos audeam, qui me nequeo castigare? Ego ne vos, qui me sæculi adhuc in turbinibus tanquam in maris æstibus cymba instabili fluctuantem, quasi iam de sublimiori specula vel eminentiori colle respicitis? Egone vos, qui ad portum veniæ per pœnitentiæ indulgentiam, Domino gubernatore? Non ego penitus, frater dilecte, sic scripsi, vt mihi aliquid blandiens, vos improbo dente morderem, nec vt vos læderem; sed mihi Epistula familiaritate vincirem. Nam si bene consideretis, votorum sunt illa verba, non actuum; & optantis potius, quam monentis, quia non quid ageremus, sed qualiter vellem, vt viucremus, exposui. Ceterum si actus vna meæ præterita præsentisq; discutias, pudebit te, intimo & secretissimo fratre teste, ferre, quæ non puduit Deo teste. * promittere pro quibus facinoribus meis spero vos potius Domino supplicetis, vt quos in hoc sæculo amicitiarum & propinquitatis

Deest verbum.

For. com. mittere.

tatis voluit esse consortes, in futuro honorum iubeat esse participes.

14.

Domino pectoris sui Cello Ruricius.

Fort. far-
tura.

Equum qualem iusseras, destinavi, mansuetudine placidum, membris validum, firmum robore, forma præstantem, * factura compositum, animis temperatum, nec præproperum scilicet velocitate, nec pigrum: cui frenus & stimulus sit, sedentis arbitrium, cui ad euehendum onus, & velle suppetat & posse; ita ut nec cedat superposito, nec deponat impositum. His itaque, sicut oportuit intimatis, salutatione prælata, pollicitatione dispensa, promissa deponimus, ut ad solemnitatem sanctorum ad nos, Deo propitio, vna cum sorore venire dignemini: honorem Patronis, fratribus affectum, gratiam populis præstituri.

14.

Domino suo peculiari in Christo domino patrono Eonio Episcopo Ruricius.

Agnito transitu sancto, & venerabilis apud me recordationis domini mei decessoris vestri, Leontii, animo & mente confusus diu multumque tristatus sum, quod & impediens peccatis meis, tanto antistiti occurrere non merueram, & tali essem parente privatus. Cuius etsi exterioris hominis non fruebar aspectu, interioris tamen gratia delectabar, & mentis acie iugiter adhærebam; per quem & in quo mihi præsens quodammodo & cernebatur obtutus, & audiebatur affectu, & palpabatur ad tactu, & tenebatur amplexu. Siquidem cari nullo se melius loco, quam in corde, caritatis ipsius sede conspiciunt. Vnde & amplius desiderabam oculis videre carnalibus, quem ita spiritalibus intuebar. Sed dolori meo consolationem ea quæ prius tribuerant, solatium ipsius merita dederunt. Quia confido, quod quem paterna pietate dilexit, & sedula intercessione custodiat. Sed hæc sanctitati vestræ quasi vobiscum colloquens, atque à vobis meroris ipsius leuamen requirens, dictante dilectione, retulerim. Nunc vero, ut dicere institueram, accensione ipsius domini mei, & apostolatus vestri ordinatione comperta, ad officium vestrum mittere cogitabam. Sed muneribus vestris humilitatis meæ præuenistis obsequium, quæ mihi maiorem scribendi fiduciam contulerunt, quia præsumo, quod quem liberalitate feceritis dignum

gnum, ab animis vestris non habeatis alienum. & ideo sicut dicitis intellexi, quoniam tanti habere dignanimi, sospitationem beatitudinis vestrae per litteras vberem dico; simulq; peculiari prece deposito, eo mecum agere tanto habeatis affectu, vt dominum LEONTIVM pramississe, & commutasse potius, quam perdidisse cognoscam.

Domino venerabili, admirabili, & sanctis omnibus equiparando, Fratri, Sidonio, Videnti, Ruricijs. 16.

OLim te, frater charissime, fama celeberrima predicante, cognoui, & in sede caritatis illis, quibus ipse melius terrena despicias, & caelestia diuinaq; consideras oculis mentis aspexi: vnde ipsius nomen adscripsi, cuius munere donatu esse te vidi. Et ideo dum te in speculo cordis diligenter, & pulchritudinem interioris hominis tui vehementer admiror, ad desiderandum animi mei viscera concitasti, quae in tantum affectum tuum meracissima dilectione commota sunt; vt quem spiritalibus oculis contemplor, etiam carnalibus cernere concupiscam. Quamobrem, salve in Christo Domino plurimum, dicens specialius, quaso, vt vna cum domno meo EPISCORO: quem ad nos venturum pio sua dignatione confido, vobis, ad humilitatem nostram visitandam, faciatis iniuriam, vt possimus in vnum positi fructum de nostra inuicem carpere praesentia; dum sciscitantis intentio, sic respondentis eruditio; & mutus quodammodo profectus discantis efficitur, & docentis. Pax, pax, pax.

Domno anima sua, & totis in Christo Domino dilectionis visceribus excolendo Pomerio Abbati Ruricijs 17.
Episcopus.

SCRIPTUM est, sicut ipsi melius noscitis, Mihi Vindictam, ego retribuam, dicit Dominus. ^{Deut. 32.} Tam vos mihi siquid imputatis, ^{35.} ignorete: quia sciatis Dominum vindicasse. ^{Rom. 12. 19.} Tam auis nos effecit inerbis noueritis, in tam abditas solitudines inductos, vt eas retexere animus horreat, mens refugiat, sermo non queat. Incurrimus namque semitam obstructam ramis, spatio constrictam, spinis hirtam, stipibus clausam, obstitam sentibus, situ asperam, saxorum aggeribus impeditam, radicū connexionem constratam, caeno voraginolam, vt in tam variis, tamq; multiplicibus malis non esset simplex forma
pca.

ooo

periculi; dum caballorum pedes radicem virtus detinet, & sollicitudo non sustinet. montibus vero ita in sublime porrectam, & vallibus in profunda demersam, vt nos per vndosum mare, excitantibus ventorum scruentium flabris, crepto ab oculis nostris nebulis ac nubibus die, iter agere crederemus. Quia etiam si mundo radium solis illuxit, ad nos præ densitate nemoris splendor ipsius, & calor peruenire non valuit. dum nos ita per iter infelicium felicium proceritas premit, & sic inundatio roris adspargit, vt contra celi frigore, vel coacti apricitatem ignis plurimi diebus cynocautum quaerimus. Sed cum ad locum, ad quem tendebat intentio, peruenissemus, vallati aquis atque madefacti, siti ocepimus deperire. Quia cum esset, vt diximus, rigor in aere, erat tamen tepor in fonte, odor in flumine, ardor in campo, aestus in castro, & vt breui sermone vniuersa concludam, per talem viam nos iter egisse cognoscite, per quam nec ad paradysum, nõ dicam ad exiliũ ire quisquam desideret. Quapropter quia hæc omnia Dominus nosse & me incurrere, & vos iussit euadere; peccata mea à vestris meritis etiam visibili itinere discernens; & vos qui arcta & laboriosa spiritaliter pergitis via, istas non incideretis angustias, & nos qui lata & spatiosa, retrorsum semper respicientes incedimus, huius incurrimus iniurias. Orate Dominum, cui omnia possibilia confitemur, vt etsi per diuersum iter, ad vnam nos tamen urbem faciat conuenire, in quam nos misericordia potest inferre, vos merita.

18.

Dulcissimo & vniuerso filio Omacio Ruricius Episcopus.

VT per VENERIVM dulcedini tuæ non scriberem, non negligentia, nec imputationis alicuius, sed occupationis fuisse cognosce, vnde has per AMELIVM dedi, quibus salue plurimum dico. & vt propositi tui semper reminiscaris, comoneo. Nec animum tuum iam Deo dicatũ aut à cepto itinere blandior visus auocet aut modulatione corrumpat auditus, aut dulcior gustus inficiat, aut mollior sollicitet tactus, aut suavior odoratus illiciat, & per fenestras corporis mos intronitatur ad animam. Sed neq; stium tenens, contra domini sententiam retro respicias, vt directum lineæ sulcus amittat: quin potius ita in eum, cui te, ipso inspirante, vouisti, omnibus sensibus inhies, & corde defixus adhareas, vt cum te vel vna præfatorum vitorum illex forma pullauerit, fide firma, & diuina meditatione munitum peccus adire

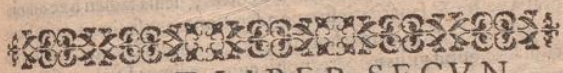
Luc. 9. 16.

adire non possit. Et quamlibet in turbis positus esse videaris, intras
in cubiculum cordis tui, clauso ostio tuo. Dominum orare non de-
sinas; ut qui videt in occulto, dicat tibi, sicut sancto Moyse vociferanti
ad se non voce, sed corde dicebat: Quid clamas ad me? Et spero
ut in talibus orationibus etiam mei meminisse digneris, & citius te ad
nos, etiam si inter nos reducit affectus, desiderium dulcissima & salu-
berrima quietis adducat.

Matth. 6. 6.

Exod. 17. 15.

Explicit Domni Ruricii Epistolarum liber primus.

INCIPIT LIBER SECVN-
DVS.

Epist. 1.

Domnis sublimissimū in Christo Domino deincepsimū fratribus
Namacio & Ceraunio Ruricius.

Nti qui sapientes amicos duos vnam animam habere dixe-
runt. quod valde verum esse ego præ dico, proboq; Nam
postquam à vestra germanitate discessi, diuisum esse me
sentio, partemq; meam vobiscum reliquisse cognosco. Nec absen-
tibus vobis integer esse mihi videor. Et cum me in me non inue-
niam; apud vos me, ad vos reuersus, inquirō atq; ibidem, quantum
me iubes reliquisse, tantum vestri mecum abstulisse conspicio. Et
ita priusquam fiat, annuente Domino, pignorum nostrorum voti-
na coniunctio animorum inter nos facta; iam diuisio, quæ * diuino
amplectenda magis est diligentibus, quàm vitanda; per quam fit in
cordibus eorum caritatis integritas sincera transfusio; cuius ego vincu-
lis conligatum à vobis esse me gaudeo, & talibus catenis victus
exulto, obstringiq; me earum nexibus magis cupio, quàm resoluti.
Quibus & vos constructos esse confido. Redeuntibus itaq; vestris
salutem largissimum dico, & ex omnibus gratias agens derelinquo, quæ
ad præconium nostrum pertinent. Idecirco me siluisse significo, quia
in propriis laudibus, sicut dicitur, est odiosa iactantia. vestra enim laus
mea facta est; & ideo, ut dixi, de magnanimitate vestra tacere
melius duxi. quia quidquid de vobis dixerō,
mibi videor contulisse.

F. Diuisio

Dominis sublimissimis, & in Christo Domino deivictissimis fratribus Namacio & Ceraunia Ruricius.

Inter reliquas grates, quæ à me vobis iure referenda sunt, præsentia ac visione patroni communis domni POSTUMINI ingentes gratias ago, quod hospitium vestrum fecistis ipsius orationibus illustrari. Quia dum vobis exhibet fidem, nobis tribuit benedictionem. & licet fuerit vigilantissimus inspector, importunissimus exactor, districtissimus executor; leuia tamen hæc omnia gratia vestra & sanctitatis suæ ponderatione penſauimus. quia sicut scriptum est: Caritas omnia sustinet, caritas nunquã excidit. præsertim cum hoc, quod visus exigere, nobis cum credimus Dei beneficio contulisse. Itaque eo * propria ciuitate remeante, non quæ necessarîe essent, sed quia voluit, dedi, quibus indiuiduæ germanitati vestræ saluè largissimum desiderans dico. Iter meum, vestrûq; conspectum mentipuenio, atq; omnia, sicut iussistis, & dignû ac debitum fuit, inspecte, tradita, firmata significo. Nec vereor quod debeat animos vestros aliquantisper offendere, quod vnû vocabulum de libello dotis videtur esse subtractum: cum hoc quod deest numero, non solum completum, sed etiam auctum agnoscitis in merito.

2. Cor. 13. 7.

m. s. propria de ciuitate. Sed vocula, di, est deleta. An, propria de ciuitate, an: propriam in ciuitate, legendum?

3.

Dominis sublimibus & in Christo Domino deivictissimis fratribus Namacio & Ceraunia Ruricius.

Qvàm grauius sim de luctu vestro nuntij atrocitate percussus, facilius vos pro mutuo potestis amore conicere, quàm ego possim litteris intimare. Quia animus nimio mœrore cõfectus, quod horret recolere, renuit expedire. Doleo, fratres deivictissimi, tam acerbo casui vestro & toto corde compatior. Nam etsi ad præsens à vobis separatus sum corpore, tamen semper mente coniungor. & dũ à vobis animo non recedo, planctibus vestris interesse me credo. Quia secundum diuinam sententiam quod patitur vnû membrũ, omnia membra compatiuntur in corpore. Nos enim non solum fide cõcorporamur in Christo, sed etiam filiorum coniunctione connectimur. Vnde etiam si curarum tanta intemperies permisset, ad solandos vos, pro Epistulis ipse venissem. Sed quid facimus, fratres optimi, quod diuinæ resistere iussioni, sicut virtute non possumus, ita nec volun-

voluntate debemus, & omni aduigilantia præcauere, ne dum dulcia nobis pignora nimio dolore deflemus, blasphemi, aut quodammodo iniuriosi videamur in Domino; & grauius animam nostram auctior ipsius meritis inuenta occasione confodiat, quàm carorum amissione percussit. Ideo in omni amaritudine vel dolore ad illum nobis refugendum est, & ad illum omnes casus nostri toto corde referendi, qui sanatur vulneratos, qui releuat mœstos, qui consolatur afflictos. & illa sententia sancti Iob omnino dicenda est: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita & factum est, sit nomen Domini benedictum. Hæc ergo Domini pectoris mei, scribere vobis idcirco præsumpsi, vt dolorem communem, quem sciebam, quod verbis meis mitigare non poteram, vel diuinis eloquijs vtcunq; moderarer. Et verè non minimum potestis capere de Christi voluntate solatium, quod quatenus ipsum immaturus manebat interitus, talem eum est dignatus assumere, qualium regnum dixit esse cœlorum; vt & patronum haberetis ex filio, & minus doleretis amissum, quem à Domino videbatis assumptum.

Iob 1. 21.

Mat. 19. 14.

*Domini sublimibus & in Christo Domino deuotissimis
fratribus Namacio & Cerannia Ruricius.*

Sæpius, carissimi fratres, propter communis luctus acerbissimum casum vobis scribere, aut ad vos venire disposui, sed semper me & ab itinere procinctu infirmitas corporis, & ab epistulari officio nimius dolor cordis retraxit. Nam si quando ad scribendum animum conatus sum intendere, statim sensus horruit, mens refugit; & ita mihi pro sermonibus semper fletus occurrit; vt prius paginam lacrimarum in bre perfunderem, quàm stylo pingerem, sicut dixit ille pater nam indicans de filij amissione pietatem.

*Bis conatus erat casus effingere in auro;
Bis patria cecidit in manu.*

Vel quod potius à me dicitur: Quoniam negabat consolari anima mea. Haud iniuria. Perdidi enim filiam, quam & me suscepisse, & vos genuisse gratulabar, perdidi vitæ solatium, posteritatis spem, decus familiaræ, cordis gaudium, lumen oculorum. nec simplici sum orbitate percussus. nam cum filia & fratres amisi, quorum me solabar affectu, quorum me coniunctione iactabam. Disruptum est, fratres carissimi, vinculum germanitatis nostræ, ablatum nobis est pignus

Ooo

mutuæ

mutæ caritatis. Heu mihi, fratres optimi, dum depositum vestræ
cuius me traditione ceperatis, amitto, unâ vos perdidit. & ideo in vniuersis
necessitudinis gradu, complurium mihi necessitudinum solatia subleuata
suspiro. Solam tamen patriam, quæ mihi per ipsam acquisita fuerat,
non amittam, qui hanc mihi potissimum terram, quam illa corpore
suo occupauit, patriâ iudicabo. Sed quo immemor officij, memor gra-
tiæ, dolore impellente, progredior? & tempore aliquatenus vultus
obductum, rediuiua recordatione, tanquam noua se citione rescindo?
& qui consolari vos potius per diuina promissa cupiebam, consolatio-
nē ipse nō capio. Causas tamen vobis recidiui huius doloris exponam.
vtcumq; enim animus mœrore confectus recipere consolationem A-

1. Theff. 4.

13.

postolica exhortatione iam ceperat quæ ait: Nolo vos, fratres, igno-
rare de dormientibus, ne contristamini, sicut ceteri, qui spem non ha-
bent. Sed vbi infelix noster communis aduenit, & cum sine ea, qua
prius splendebat, gemma conspexi, per quam mihi & acceptior esse so-
lebat, & gratior, & quasi ornamento proprio spoliatus, mihi & indeco-
rus apparuit. Nouit ille, fratres carissimi, qui cordium occulta timi-
tur, quod ita mihi dolor repente geminatus est, & ita mihi per sin-
gulos dies de tanta indole illius, & illius desolatione affectus dupli-
catus & luctus, vt nec hunc aspicere, nec illius meminisse sine lacrimis

Terem. 9. 10.

quædam; & Propheticum illud sepius dicam: Quis dabit capiti meo
aquam, & oculis meis fontem lacrimarum? Sed ille populi sui pec-
cata desolebat; ego vero propria, quæ & me & vos pondere suo & nu-
merositate presserunt; Ego vt illius mortem, & meam vitam, illam
defunctam, & me superstitem plangam. Longe aliud tibi, vene-
rabilis soror, quasi de nostris meritis præsumebas, cum tantum tibi
nimia caritate decepta, de nostris orationibus, me resellente, promit-
teres, vt domum tuam nostra intercessione saluandam, & filiam per
me, vt ita dicam, fore crederes immortalem. Sed cito apparuerunt
merita mea, quæ me inremediabili vulnere sauciarent, & te secus,
quàm oportuerat, de peccatore credentem, tanti pignoris orbitate
percuterent. Vel nunc certe in Christo Domino venerabilis soror, &
te falsa credidisse, & me vera dixisse cognosces. Sed nimium diu im-
memores præceptorum cœlestium humano dolori præbemus adien-
sum. Ad diuina nobis præcepta redeundum est; ne ita plangamus
corpore mortuam, vt ipsi corde moriamur. Discedentes ergo paulu-
lum de præsentibus, rursum futura cogitemus; vt quos infirmant
præsentia, futura corroborent. Nos debemus, fratres carissimi, illam
ferre

ferre conditionem humanæ fragilitatis, quam & Propheta, & Apostoli, & sancti iustique omnes, vel quod maius est omnium, Dominus noster suscipere dignatus est. Deplorare (sed magis Deo gratias agere & gaudere) non conuenit, quod filiam, qualem quidem uoluimus, quam Diuis, quæ dederat, promissit, habuimus; & quidem mutauimus, non perdidimus; sed ad Christum, ipso iubente, præmissimus. habere enim filios, generalis est beneficij; bonos uero habere, specialis est beneficij. sicut uiuere commune est omnium; bene uero uiuere & bene descendere de hac uita paucorum est; non tamen naturæ conditione, sed culpa, nec diuina præscriptione, sed propria uoluntate. Et ideo non turbetur cor nostrum, nec filiam pro amissione, sed pro desiderio desiccamus: nec ut Dominicis promissis increduli, aut præcepti obliti esse uideamur. Fleant liberos suos, quæ spem resurrectionis habere non possunt; quam eis perfidia sua adimit, non diuina sententia. Fleant mortui mortuos suos, quod in perpetuum æstimant interisse. Illi nullam mercedis sui habeant requiem, qui non credunt esse requiem mortuorum. Nobis uero, quibus & spes & portio Christus est, spes in terra morientium, portio in regione uiuorum; quibus mors ista non natura, sed uitæ præsentis est finis; quia eam in melius credimus esse reparandam, iuxta Apostoli sententiam: Cum corruptibile hoc induerit in corruptionem; Cum Propheta dicendum est: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino uisum est, ita factum, sit nomen Domini benedictum. Quia tenenda est in tentatione poenitentia, ne cogat aut ore aut corde delinquere.

1. Cor. 15.
Iob. 4

Fletus itaque uestros fides prompta detergat; quia credimus carnos uostros uitam non tam perdere, quam mutare; relinquere sæculum cernimus & iustitibus plenum, & ad regionem beatitudinis festinare. Exire de peregrinatione laboriosa, & ad quietis patriam peruenire. Unde & Propheta dicit. Educ de carcere animam meam ad confitendum nomini tuo. Credite mihi fratres carissimi, quia illa iam de sua quiete secura, de nostra est salute sollicita; quæ si nobiscum posset miscere conloquia, hoc diceret: Nolite pij parentes, nolite me flere; nec ingrati tam benigno Domino planctibus nimia dilectionis existeret. Esto habuerit tempore meæ afflictionis hoc pietas; iam debet dolorem uestrum fides cum tempore temperare. Quia etsi uobis mortua sum, Deo uiuo. Aut nunquid uos magis potestis amare, quam Dominus, qui me fecit? qui me donauit uita; emit, redemit, quia uoluit; & quando uoluit pro sua pietate suscepit. Aut quod magis doloris uestri

Psal. 141. 8.

Fort. Iud.
Psal. 62. 4.

* Sponsio-
nibus.

uestri potestis habere solacium, quàm quod Dominus noster unicum
filium suum pro nobis est tradere dignatus ad mortem? Et cum filius
Dei secundum carnem mori voluerit, homo tam acerbe debet con-
ditionem humane sortis excipere? Quamobrem, piissimi parentes
vestra potius peccata desicete, & de satisfactione vestrorum criminum
cogitate; ut si me in Christo diligitis (quia me verè diligere non pote-
stis, nisi in Domino diligatis) in sinum Patriarchæ venire mereami-
ni, ubi Dominus pro innocentia * meæ puritate, & pro sua pietate con-
stituit. quia misericordia eius melior est super vita. ut ibidè non fallit,
sed veris; non temporalibus, sed æternis gaudiis pariter exultare possi-
mus. Talibus oportet, ut vos, optimi fratres, & his similibus præce-
ptis ac * sponsibus Dominicis consolemur. Quia sicut apud Domi-
num futura iam facta sunt, ita fidelis catholicus promissa cœlestia, quæ
tempore suo implenda confidit, debet etiam quodammodo habere
præsentia, spe præcipere, possidere fide, operibus obtinere. Hæc enim
sunt, quæ nobis exhibent in mœroribus solacium, in contrariis fiducia-
am, in prosperis moderationem; ne aut extollamur secundis, aut ce-
damus adversis, aut tristibus consumamur. Hæc ergo, fratres charissi-
mi, transmittenda vobis ad communem quandam consolationem,
non sine magno animi dolore dictavi. nec me paulo latius protrahere
sermonem affluentia verborum compulit, sed ætus animorum; ut
desiderium, quod recordatio accenderat, commemoratio diutina cre-
bra leniret; & in hoc etiam parem gratiam erga communem filiam
conprobemus. & sicut nos eius vita deuinxerat, ita eius memoria in
eadem dilectione custodiat.

Domno sublimi & in Christo Domino deuinissimo fratri
Namacio Ruricij.

5. **Q**UÏ occasionem scribendi pro necessitudinis iure perquirimus
oblatam, prætermittere non debemus; ut reddat nobis quan-
dam præsentia portionem sermo meditatus, qui emittitur. & non ad-
mittitur; tribuitur, & habetur; videtur discedere, nec recedit; à me
dirigitur, à te suscipitur; à me scribitur, à te legitur; nec tamen diuiditur,
cùm quasi diuisus integer vtriusque corde teneatur. Quia verbi more
diuini traditur, & non egreditur; confertur indigenti, & non aufertur
auctori; accipientis lucrum, sine dispendio largientis; ditans
inopem, nec attenuans possessorem.

rem.

Domno

Domno suo, & peculiari in Christo Domino patrono, Cronopio, Episcopo Ruricius Episcopus.

IN ordinando grege Dominico, vel regendo, inter speculatores atque prepositos non presumptio debet esse, sed ratio; & de custodia sollicitudo, non de persuasione contentio: ne mercenariorum subeant notandum, dum pastorum non tenent disciplinam; & inveniuntur, sicut Apostolus dicit, Non Christi gloriam affectare, sed propriam; dum malunt ab hominibus percipere laudem, quam a Domino expectare mercedem; presentis appetitores lucri, & presentis contemptores aeterni. Vnde sicut idem Apostolus docet si pacifica ad opus sanctum congregatione concordet, si sine simulatione diligentes, si cum sollicitudine ministrantes, si unius capitis membra sumus corporis vnanimiter debemus esse rectores. Quia causa gregis Dominici posunt esse numerositate multa, non fidei varietate diversa. ut, sicut ipse Dominus prænuntiare dignatus est, non nobis per invidiam dissidentibus, & per dissensionem gregem Dominicum dividitibus, multiplex per nos schisma procedat, sed magis per unitatem doctrinae simplices oves Dominicas congregantibus, fiat in nobis vnus grex, & vnus pastor, qui sicut est rex regum, & Dominus dominantium, sacerdos sacerdotum, & pontifex pontificum; ita intelligatur & pastor esse pastorum. Quam obrem studio caritatis, non cupiditatis, * has ad sanctitatem vestram presbyterum meum pro diocesi GEMILLACENSI, vnde iam pridem vobis scripseram, destinavi; ne si tacuissent negligentia deputaretur non concordia. rationi * inrationabilis vides cessasse non pauci, ut si agnoscitis vera esse, quae dico, aut iusta quae repeto; nec me iniuriam diutius, nec vos inquietudinem diutius sustinere patiamini.

6.

1. The. 2. 6

Rom. 12.

1. Cor. 12.

Ioan. 10. 16

Fort. cum hu.

Locus corruptus.

Domno sublimi semperq; magnifico Fratri Elasio Ruricius Episcopus,

ITA propitio Deo operum tuorum fama percrebuit, ut omnes in laboribus constituti commendari se germanitati vestre omnium precum ambitione deposcant. Quia fatigationem suam apud vos effectum habere non dubitant. Vnde etiam portitor harum nomine VLFILA, quem mihi * FRARETRIVS presbyter suis litteris commendavit, vel Frase ad vos commendatitias postulavit, quas ei & p iussione divina, & pro

7.

vel Frase

rum

Ppp

iiiiio-

iussione mutua libenter indulsi. Quibus indiuidua caritati vestre sal-
ue plurimum dico, & prefatum pro affectione germana, non pro pon-
tificali autoritate commendare presumpsi. Quia in peccatore amittit
dignitas dignitatem; Cui honor indebitus oneri est potius, quam ho-
nori. quod licet vobis placere pro nostra deuotione confidam, ta-
men siquid nobis veri vel vicarii amoris impenditis, spero condoleatis
potius, quam gaudeatis. quia indignum me, & penitus non meren-
tem non attollit res tanta, sed deprimat.

*Domino sancto & Apostolico & mihi praeteris in Christo Domi-
no cultu affectus, peculiaris excolendo patrono & Pape
Aenio Ruricius Episcopus.*

8.

*Fors. quo-
nescimus
aliqui.*

*M. S. vi-
siose quad-
pems est.*

*Pris erat
in M. S.
conuenter.
Rom. l. 13.*

Quotiensque quicumque sanctos aut Apostolicos viros quos mi-
sericordia opera, operum merita, meritorum vita commendat, atque
omnia in virtutum fama disseminat, ærumnarum mole depressi cog-
untur expetere, dum literarum solatium querunt labori suo, benefi-
cium conferunt desiderio nostro. Et cum sic illorum labor noster do-
lor, sit tamen per officij conlationem eorum necessitas, quadammodo
caritas nostra, qua dum ipsorum adquiescimus petitioni, nostræ
satisfacimus voluntati. & ita sit ut egestas petentis, sit largientis vilitas.
Fratri itaque & conpresbytero nostro, Possessorum nomine, * quo pi-
us est potius, quam facultate; quia quod habuit pro fratris redem-
ptione profudit, factus est possessor paradisi, dum proprietatis sæculi
desinit esse possessor. Ad Apostolatum vestrum commendaticias pos-
tulantem libenter indulsi. Cuius necessitatem si dignatur plenius san-
ctitas vestra cognoscere, epistolam, quam ad humilitatem meam fra-
ter noster EYMERIVS episcopus per ipsum direxit, tanti habeat recen-
sere; & illic agnoscat qualiter ipsi debeat & pro consuetudine consu-
lere, & pro caritate mutua condolere. Qui ut fratrem ab hostibus red-
deret liberum, se creditorum maluit esse captiuum. & ut ille crudelis-
sima morte non priuaretur vita, ipse extorris est factus à patria.

Sancti Apostoli Pauli sententiam * constituentem qua Romanis
scribens ait: Nolo vos ignorare fratres, quia sæpe proposui venire ad
vos, sed prohibitus sum vsque adhuc; & nos dicere pudore instigante
compellimur: Crebrius volumus ad sincerissimam pietatem vestram
scripta dirigere, sed prohibiti sumus vsque nunc; prohibente nimis-
rum

rum illo, qui bonæ voluntati consuevit semper obfistere, inuidens scilicet profectui nostro, & affectui vestro; affectui nostro, & profectui vestro; * profectui nostro & affectui vestro. quia doctrina vestra, eruditio nostra est; & epistula nostra, conlatio desiderij vestri est; & rur-
 sus profectui vestro & affectui nostro. quia eruditio nostra, merces vestra est; & * tempora conlatio desiderij vestri, vestri est sermonis affectus. Ita enim paucis diebus, quos mihi vere & paucos & breuissimos vester fecit affectus, dum contemplatione vestra non solum satuari noster nequit, verum etiam videndo magis exardescit intuitus; cum nos & desideraremus presentes, & ad hoc coram positos quaerere, sensus nostros fonte purissimo benigni pectoris irrigastis, vt quamlibet nulla deinde sancti oris munera pretiosa perciperem, præsentiam tamen vestram intra mentis meæ arcana possideam, & effigiem vestram in speculo mei cordis intuear, quam illic tua caritas perfecta depinxit, vt nullius ætatis obliuione possit deleri; quia in recordatione momenti singulis innouatur. Illic enim vobiscum ex consuetudine pietatis vestra secretius conloquor. Illic etiam de vite melioris institutione pertracto. Illic vos labijs mentis excolulor, & manibus cordis amplector. Quo fit, vt vera dilectio, quæ in visceribus meis viua vultus vestri figuratione nutritur & igniculo caritatis accenditur, amoris vestri vicissitudinem mihi repromittat, & animus meus mihi animi vestri fideiussor adsistat; dum quantum mihi de vobis præsumere debeam, conscium mutua dilectionis pectus interrogo. Vnde scribendi mihi aditu orationibus vestris tandem aliquando referato, hanc salutationem defero, & intercessionem peccatorum requiro. Illud speciali prece deposcens, vt misericordiam Dei nostri assiduis petitionibus flagitetis omnibus delictis meis, atque omnibus, opitulantis vobis consuetudinaria clementia & copiosa bonitate, delictis, & si non ad idem præmium, saltem ad eundem nos portum quietis iubeat peruenire; vt quatenus hic propter spatia interiecta terrarum oculis corporis sæpius nos videre non possimus, vel ibidem de mutua præsentia gaudeamus. vt quando vobis à iusto Iudice retribuat corona meritum, mihi à piissimo redemptore, & aduocato perfectissimo * commissorum venia non negetur. ipse ante iudicium peccatoris agere dignetur causam, ne in iudicio puniat culpam. quia nouit quippe omnipotens nec in bonitate clementiæ iudicij perdere veritatem, nec iudicij severitate clementiæ amittere bonitatem. Et ideo per ineffabilem misericordiam

* Hæc
 abundanti
 * For
 semper.

M. S. om.
 missorum
 ser. omif-
 sorum.

Ppp 2

J. S. J. J.
 223.
 127.

cordis ac virtutis operationem vobis præstare dignetur, vt quousque
 veritate coniunxit, illic habitatione non separet; promissionem ve-
 stram recolens peculiarius rogo, vt fratrem POMERIUM, sanctitas ve-
 stra non solum non retineat, verum etiam ad nos venire compellat,
 partemque suam nobis in diuiduum vtriusque transmittat. Nec
 cum à vobis discedere, si ad me accesserit, iudicetis, quia & vos hinc in-
 ueniet in me, & cum eo vos, residente corpore; vt confidimus
 corde venietis. Sed & inde non paruum fructum habere poterit,
 si rusticitas nostra doctrina ipsius aliquid in DEI timore profu-
 cerit.

*M. S. nobis
 indiuiduū
 primum.*

9. *Domno anime suæ et in Christo Domino visceribus excolen-
 do Pomerio Abbati Ruricius Episcopus.*

Sapientes sæculi amicos duos vnā animā habere dixerunt, quod
 ego etiam ecclesiastico testimonio verum esse confirmo, quod
 ait: *Credentium autem erat anima & cor vnum.* Vnum utique ca-
 ritate, non numero; & fidei simplicitate, nō singularitate persone. Hos
 ergo prædico proboque, nam ex quo à vestra vnanimitate discessi, di-
 uisum esse me sentio, partemque meam vobiscum resedisse cogno-
 sco. Nec absentibus vobis, integrum esse me credo; & cum me in
 me non inueniam, apud vos me ad vos regressus inquirō; atque ibi-
 dem quantum me vobis reliquisse, tantum vestri mecum abstulisse
 conspicio. & omnipotenti Deo gratias super tam admirabili factio-
 nis refero, quod ita generali tribuere dispensatione dignatus est, vt
 inter eos, quos locorum interualla discriminant, liber ac nullis con-
 clusivis absentia legibus animus commearer; nihilque esset tam impe-
 netrabile, quod mentis aspectibus non pateret; sed per cordis intuitū
 inde se inuicem cari, gratia intercurrente, conspicerēt, vbi caritas ipsa
 consistit. Et ideo salutem plenissimè erga me quantū propria mente
 cōiicio, pietati vestrae deferens, omni precū ambitione deposco; si no-
 bis parem repensatis affectum, si simili caritate nos diligitis, si aliquid
 in visceribus vestris, amor noster operatur, si vsque ad medullas cor-
 dis vestri dilectio nostra peruenit, si ita vos pro me, quā me pro vo-
 bis dulcedine potestatis edomuit, vt imperio ipsius nec possitis re-
 sistere, nec velitis; ad desiderantem fratrem desiderans quantocius
 venire

venire festinabo, beneficio & promissum soluturus debitum, & mutuum mitigaturus affectum. Quia coram positi æqualem vobis gratiam de nostra contemplatione & conlocutione prestabimus, tantumq; si, vt diligaris, diligis, à me retribuetur caritati tue, quantum tu meæ ipse detuleris. Nec sane inueniendo fatigationē poteris formidare. Quia vt ille dixit, vicit iter durum pietas. Et iuxta Apostolum ^{1 Cor. 13, 7.} nostrum: Caritas omnia sustinet, quæ nec quærit, quæ sua sunt, nec vnquam nouit excedere. Oportune etiam desideranti viatori autumnalis temporis congruit cum caritate temperies, si eam tamen præteritæ æstatis feruor accendat, non aduenientis hiemis algor extinguat.

Item Epistula domni Ruricij.

10.

Relectis litteris meis, fortasse miraberis, quòd venerationi tuæ, Fratri, scripserim; cum hoc nec ætati nostræ conueniat, nec honori, quia sicut me maior es natu, ita minor & gradu. Et ideo si ad tuam, Deo propitio, longauitatem, aut ad nostram respexissemus administrationem, aut, Patri, scribere debuimus, aut, Filio. Sed quia & S. Ioannes Apostolus in Epistula sua vnis eisdemque, & patribus, & iuuenibus scribit, & pueris, dicens: scribo vobis patres, quia cognouistis eum, qui ab initio est. Scribo vobis iuuenes, quia vicistis malignum. scribo vobis pueri, quia cognouistis Patrem. Qua discretionem verborum non ætatem exterioris hominis, sed qualitatem interioris adsignat. In quantum enim in Dei cognitione ac dilectione proficimus, patres sine dubio nuncupamur, in quantum vero contra aduersarium, qui tanquam leocircuit quærens, quem deuoret, viriliter dimicamus, iuuenes esse cognoscimur, in quantum vero socordia desidiaque committimur, & ad incedendam mandatorum viam fidei infirmitate deficiamus, atque ad contuenda ac peragenda præcepta diuina à secularium actuum intentione quasi è somno seigniores adsurgimus, rectissimè puerorum leuitate censemur. Vnde & Apostolus Paulus ita commonet negligentem: surge qui dormis, & exurge à mortuis, & continges Christum, siue illuminabit te Christus. Nam & dominus in Euangelio, cum ei à circumstantibus diceretur, ecce mater tua, & fratres tui quærunt te volentes videre te. Ita respondit: Quæ est mater mea, aut qui sunt fratres mei? Et ostendens

1, Ioan. 2.

1, Pet. 5, 8.

Ephes. 5, 14.

Matth. 12.

Ita res.

47.

Ppp 3

dens

dens Apostolos, sequentes se, Nonne hi, qui faciunt voluntatem patris mei? Mater enim Christi dici possumus, quando Christum corde gestamus. Nam & S. Maria, quæ & Virgo concepit, virgo peperit, virgo permansit, Dominum nostrum non complexu virili, sed fide maritante concepit. Fratres vero ipsius efficiuntur, quando vitam nostram omni virtutum genere disponimus, fulcimus, ornamus, ut hæredes Dei esse possimus, & cohæredes Christi.

Rom. 8. 17. Cui enim dubium, quod si hæredes Dei Patris efficiuntur, rectissime & fratres Christi dici, ipso adoptante, poterimus? qui nos plasmavit ut suos, redemit ut alienos; elegit ut seruos, ad se iuxta ut filios. plasmavit enim nos potestate, redemit passione; præscientia ad se iuxta in gratia. Nos tamen filij per adoptionem, ille solus filius per naturam; qui ut nos ad eandem, qua excideramus, beatitudinem revocaret, cum penitus non desierit esse, quod erat, voluit tamen esse quod non erat, ut verbum caro fieret. Et dum creator in creaturæ humilitate descendit, ad creatoris sublimitatē creatura cōscēdit. Quod fit, ut humanitati diuina communicent. & diuinitati humana participent, secundū illud Apostoli: Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, &

Philip. 2. 6. habitu repertus ut homo. Humiliavit seipsum factus obediens usque ad mortē, mortē autē crucis, propter quod Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, & inferorum. & omnis lingua confiteatur, quoniam dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris. Vnde & ad Corinthios idem doctor scribens ait: Itaque nos neminem nouimus secundum carnem. Et si cognouimus enim Christum secundum carnem: sed nunciam non nouimus, quia cessante in eo infirmitate corporea, totus creditur in virtute diuina. Et ideo iuxta eundem Apostolum, quoniam omnes in Christo vnum sumus, fratres rectissime nuncupamur, quia nos & vnus vterus sacri fontis effudit, & eadem vbera matris Ecclesiæ, spiritu viuificante, lactarunt simul. Idcirco, Frater, scripsi, quia & Deo propitio à sæculi actibus ad æternam beatitudinem te animam conuertisse cognoui, & imitatore illum Euangelici negotiatoris effectum, qui venditis omnibus suis comparauit pretiosissimam margaritam, vel illius, qui reperto in a-

pro thesauro, distractis, quae habebat, vniuersis, agrum ipsum lau-
 dabili cupiditate mercatus est; non alienae possessionis importunus in-
 hiator, sed propriae facultatis prouidus distributor, caritatem, utpote
 sinceram, retinens corde praefecto; non ut parcius venderet, sed ut
 largius teneret. super quo factio gaudeo, & Deo gratias ago, quod
 secundum diuitias bonitatis suae atque virtutis, per inexstimabilem
 misericordiam suam propemodum, ut ita dixerim, contra sententi-
 am suam venire dignatur. Quia cum ipse dixerit, difficile eos,
 qui pecunias habent, regnum adipisci posse caelorum. Ecce te &
 his dignauit in saeculo, & prouehere festinat in regno. sed tamen
 idem dominus continuo rigorem prioris huiusmodi sententiae, qua
 Apostoli vehementius formidabant, misericordiae suae modera-
 mine temperauit, dicens: Quod impossibile esset in se hominibus
 per naturam, possibile Deo in eis esse per gratiam: quod in te, cui
 operi ut totis usque impendiis pronus incumbas, pro affectu mu-
 tuae caritatis admonco, ut ita fabricae turris illius, quam Domi-
 nus in Euangelio construi praecipit, strenuus aedificator insistas, ut
 aduersarij tui habeant potius de eius perfectione quod doceat, quam
 de intermissione, quod rideant. Mat. 13. 44
Mat. 19. 34
Mat. 14. 28

*Domino sublimi semperq; magnifico Fratri Praesidio Ruri-
 cius Episcopus.*

PLerique dum me apud indiuiduam mihi sublimitatem ve-
 stram non vitae merito, sed amicitiarum priuilegio multum
 posse confidunt, commendatitias a nobis, quibus vobis excusen-
 tur, inquirent; quas eis pro officij nostri necessitate negare non pos-
 sumus; non praesumptionis audacia, sed ministerij disciplina.
 Dum & illis praesentis vitae solatia, & vobis prouidere desidera-
 mus aeternae; ut & illi per patientiam vestram referantur ad peni-
 tentiam; & vos per misericordiam perueniatis ad veniam. sicut dicit
 scriptura: Quia iudicium sine misericordia erit illi, qui non fecerit mi-
 sericordiam. Quia qui dixit: Dimittite, & dimittit vobis, procul dubio,
 quae viderit hic facere quod praecipit, in futuro restituet, q. promissit.
 Nobis enim illius veritas praesto est, illi fides nostra non desit. Vnde
 mani- Iacobi. 2. 13
Luc. 6. 38

manifestissimè potestis aduerrere absolutionem miserorum vestrorum, esse indulgentiam peccatorum; & hoc vestris conferendam precibus, quod vos praestiteritis alienis; Iuxta ipsius in Euangelio sententiã: quo iudicio iudicaueritis iudicabitur de vobis. Ideoque pro VRSO & LVPICINO, qui ad me, quasi vobis peculiariter, sicut superius dixi, caritatis iure deuinctum, pro criminum suorum intercessione venerunt, precator accedo; vt primum Deo, deinde nobis hoc quod commiserunt donare digneris & infieris; nec nos de eorum damnatione confundas, qui se absolutos esse cum ad humilitatem meam deducti sunt crediderunt.

Vox mendosa.

12.

Eralia.

IN falso seculi istius aduersis ac diuersis tempestatibus fluctuantem teratam ad portum salutis tandem aliquando, Domino gubernante, applicuisse congaudeo. in cuius fida ac tranquilla statione compositus, astus ipsius perfidi, & iniqui, & amari ridebis. Deinceps non timebis de quibus parum formidinis, ita multum gaudii habere iam poteris, quod eos vel retro derelictos respicias, vel in celsiori specula constitutus dispicias, & te euasisse miraris. Superest vt clauo manum inferens, astra semper intentus aspicias, & ita cepta nauigationi velum pandas, ne te aut in altum vehementior flatus excutiat, aut in vicina littoribus saxa collidat. Neque etiam iuxta sententiam Domini Salvatoris iam suam tenens aratri retrorsum clamoribus Sodome conlabentis percitus forte respiciens Loth imiseris vxorem. Aut de Aegypto iam profectus, & fluctus rubi maris dextra lauaque pendentes tantum tibi ferentes auxilium, & persequentibus te parantes exitium, Domino viam tuam & preparante & illuminante, transgressus, & eremi arduum iter arripens, olla carniū recorderis, aut coepas, quae in modum corporaliū voluptatum ipsa sui qualitate corrupta noscuntur, & foetida, nec visu grata, nec odore saauia, nec stabilitate mansura; quidquid in hoc saeculo mulcet auditu, mollescit ad tactu, lenocinatur aspectu, blanditur vt capiat, famulatur vt teneat, illicit vt occidat. Nam quamcunq; capere voluerit voluptatem; permanet quod puniat, praeterit quod delectat; dulcedo fugitiua pertransit, conscientia damnatura vel damnanda subsistit. Inde etiam dicit Salomon: Lingua meretricis mel stillat. In nouissimis autem diebus amariorem felle inuenies cam. quod tamen nihilominus & ipse cum praedixisset, incurrit.

Luc. 9: 26.

Gen. 19: 26.

Exod. 16: 3.

Prov. 5: 5.

currit. Et ideo vide quod malum sit, frater carissime, quod dum de-
 testatur, admittitur; dum refugitur, vix vitatur. Vnde & tu, sicut dicit
 scriptura, omni custodia serua cor tuum, & discute conscientiam *Pro. 4. 23.*
 tuam, ne vnde exisse videris aspectu, hæreas affectu: Sed dicas potius
 Domino cum Propheta: Adhæsit anima mea post te, me autem su- *Psal. 62. 9.*
 scepit dextera tua. Vel illud etiam: Mihi autem adhærere Deo bo- *Psal. 72. 28.*
 num est, ponere in Deo spem meam. Vt quanto labore, quantaq; in-
 stantia militasti sæculo, seruias Deo; dicente Apostolo, vel monente: *Rom. 6. 19.*
 Humanum dico propter infirmitatem carnis vestra. Sicut enim ex-
 hibuistis membra vestra seruire immunditiæ & iniquitati: ita nunc
 exhibete membra vestra seruire Iustitiæ in sanctificatione. Cum enim
 serui essetis peccati, liberi eratis Iustitiæ, quem ergo fructum habuistis
 tunc in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est. Nunc
 vero liberati à peccato, serui autem facti Deo, habetis fructum vestrum
 in sanctificationem, finem vero vitam æternam. Patientia, frater ca-
 rissime, non nomine est suscipienda, sed opere; non ore tantum modo
 agenda, sed corde. Verum est, quod sicut utroq; hoc est, interiore
 & exteriori homine delinquimus, ita & utroq; penitere debemus; vt,
 sicut dicit idem Apostolus; Corde creditur ad iustitiam, ore autem con-
 fessio fit in salutem. Ita gemitus cor nostrum conscientia compun-
 gente concipiat, vt eos os nostrum per confessionem confusionis ef-
 fundat. Quinquagesimus vero Psalmus qui pœnitentiæ dicitur pariter
 & remissioni, die noctuq; cum rugitu sletuq; canetur, vt vere &
 salubriter dici possit: Rugiebam à gemitu cordis mei. Et: Iniquita- *Psal. 37. 9.*
 tes meas ego agnosco. & : Delictum meum contra me est semper. Vel *Psal. 50.*
 illud etiam: Quoniam iniquitatem meam ego pronuntio & cogitabo *Psal. 37. 19.*
 pro peccato meo. Hic enim ante nos peccata nostra esse debent, vt in
 æternum contra nos esse non possint, quia ita legitur in Prophetis: Dic *Esaï. 43. 26.*
 tu prior iniquitates tuas, vt iustificeris, à quo priores dicturi sumus ini-
 quitates nostras coram Domino vel prolaturi, nisi diabolo utiq;
 qui delictorum & incentor, est & delator: Ipse enim vt peccemus in-
 stigat, ipse cum peccauerimus accusat, vt ideo in Confessione crimi-
 num à nobis præueniatur in sæculo, vt contra nos habeat
 quod proferat in futuro.

Fort. sub-
diaconem
Consumm.

Quamlibet literas fraternitatis vestrae per *subsidiacōnem con-
tinuum non perciperem, tamē has ego ac per ipsum ad vos af-
fectu instigante direxi; ut & desiderio satisfacerem, & scribendi ad-
tum prius prior utpote patefacere, ne in posterum locus relinque-
retur exultationi; & res voluntatis, diffidentia & verecūdia esse dice-
retur. Salutem itaq; in Christo Domino plurimam dico beatitudini
vestrae & spero, ut me, sicut decet Ecclesiasticos viros, non labijs, sed
corde diligatis; & de me caritate sincera in alloquio pristina dicere
praesumatis. Quia si illa fuisset vera, permanserat, & si fuisset mutata,
mutata non fuerat. A cuius tamen fuerit parte mutata, & conscientia
nostra nouerint; & conscientiarum cognitor sine adfertore cogno-
scit; quem ego testem adhibeo professioni meae. Nec de initio simu-
latis me esse culpabilem, ne in corde meo quidquid actum est dictum
verē sedisse, quia scio nobis ab aeterno & vero Iudice dictū, quod nisi
ex corde dimiserim fratribus, nobis dimitti non debeat. Habetis
itaq; spōsionem meam, reddite mihi fidem vestram, quia in Epistula
mea procul dubio vinculum, quod elegeritis habetis; aut caritatis,
quod salubriter constringat & custodiat; aut perfidia, quod culpabili-
ter innectat & perdat. Nec mihi aliquid de iudice prioris temporis
imputeis, quia definitionis meae est, in comitijs seruare concordia,
& in iudicijs tenere censurā. Illud etiā peculiarius gaudeo, quod vos in
integrā domini & fratris mei familiaritatē rediisse cognoui. Superest
vt quod illius in bono tribuit gratia, vestra in domino custodiat * in-
sequilla.

Vox men-
dosa fort.
insequilla.

14. Domina venerabili & in Christo Domino magnificanda filia Ce-
raunia Ruricius Episcopus.

Fort. res
fuit,

Vt pictorem vobis antea non transmitterem haec * refecit; quia
aduentu noui iudicis te occupatā esse credidi, atq; ita deterritū
vt de his rebus cogitare non possis. sed quia Deo propitio vos & literis
& relatione vestrorum ex sententia agere ac valere cognoui, saluta-
tione praelata, pictorem, quamlibet hic esset occupatus, cum disci-
pulo destinavi. quia malui meae detrahere necessitati, vnde vestrae sa-
tisfacere petitioni. Sed quia & propositum vestrum & nostrum
poscit

poscit officium, his venerationem vestram paucis monere præsumpsi, ut ex opere illius ad agendam poenitentiam, & noua noui hominis vestimenta sumenda capias exemplum, quo facilius in te Adam vetustus intereat, & viuificator exurgat, quemadmodum ille parietes variis colorum fucis multimoda arte depingit, ita vos animam vestram, quæ est templum Dei, diuersis virtutum generibus excolatis, ut vere de spiritali domo vestra spiritaliter cum Propheta dicere possitis: Domine dilexi decorem habitationis tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ. Quia secundum ipsius Domini nostri sententiam, Non in manu factis habitat Deus, nec in tabernaculis viri beneplacitum ei, sed beneplacitum est ei super timentes se & in eo, qui sperat in misericordia. Et ipse iterum nos per Prophetam docere dignatur: Cælum mihi thronus est, terra autem scabellum pedum meorum, quam mihi sedem ædificabitis, aut quis erit locus requietionis meæ, nonne hæc omnia fecit manus mea? aut super quem alium respiciam, nisi super humilem, & quietum, & trementem sermones meos. Et ipse in Euangelio Dominus clamat: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos, & reliqua quæ sequuntur? Et ideo in Christo Domino carissima soror ac filia pristinae conuersationis ambitione deposita, humilitatem debes cordis induere, misericordiam indigentibus scenerare, castitatem non solum corporis, sed animæ procurare, quod adiuvante domino ut acquirere valeas pariter & custodire, ieiunandum est sæpius, & semper orandum, quia Adam paradisi & custos delegatur & colonus, scilicet ut haberet operandi materiam libertas arbitrij, & quod orationum obtinuisset industria, parcitatis abstinentia custodiret. Sed quoniam neglexit sibi seruare ieiunium, per concupiscentiam veritatem amisit & vitam & immortalitatem. sub Hierobabel muros Hierusalem reuersi ad captiuitatem reparabant, cum eis esset contra alienigenas pro eorundem murorum restauratione certamen, operabantur dextra, & sinistra pugnant: scilicet scutum fidei læua contra aduersarios prætendentes & dextra bonorum operum tanquam lapidum compositorum moenia construentes, sed & ipsi viri qui ædificabant cum Prophetis suis super lumbos cincti operabantur, quod & Dominus in Euangelio obseruare nos præcipit dicens: sicut lumbi vestri præcincti, & lucernæ vestræ ardentes, præcinctus est lumbis, cuius caro castitati militat, & non libidini, & mens illius tanquam ardens lucerna

Psal. 138.

Ab. 7. 48.

Ab. 17. 24.

Esai. 6. 61.

Mar. 11. 29.

Gen. 2. 15.

*Zorobabel

2. E. dra. 4.

17.

Eph. 6. 16.

Luc. 12. 35.

cerna præfulget, quam præceptis suis Christus accendit, quia hæc
 omnia secundum Apostolum in figura nostri facta sunt, scire nos
 conuenit, quod quam diu sæculi actibus fuimus occupati, tanquam
 Bbayloniis & Regi eorum captiui à Iudæa producti in hostium re-
 gione seruiuimus, unde per poenitentiam ad patriam, hoc est,
 ad cælestem Hierusalenam matrem omnium fidelium reuertentes,
 debemus omni virtutum genere reparare collapsa, sarcire discissa,
 delere præterita, cauere præsentia, parare uentura; ut per beni-
 gnitatem domini à pristina peccatorum captiuitate distracti, non
 Babyloniorum Regi, sed regi Cælorum Christo in Hierusalenam,
 quæque congregationi Sanctorum ædificatur ciuitas, seruiamus.
 Et idcirco faciem nostram debemus magis lærimis rigare, quam la-
 uacris, ut dicere cum Propheta possimus: Quia cinerem sicut pe-
 nem manducabam, & potum meum cum fetu miscebam. De-
 bebamus corpus nostrum indefessis uigiliis & continui edomaris ieiun-
 iis, ut uerum exercentes inter animam carnemque iudicium, non
 caro dominetur spiritui, sed spiritui caro uicta deseruiat. Cuius
 rei exemplum nobis Dominus dum per angelum ad Agar Sarza-
 cillam loquitur, dedit, quæ dominam suam deserere maluerat, quam
 Gen. 16. 9. audire, dicens ei: Reuertere, & esto subdita dominae tuae. Ut his la-
 boribus omnibus & bonis operibus dedita possis esse & conuersatio-
 ne perfecta, & confessione deuota, & in regno patris tui, illi, de quo
 Matt. 23. 9. Dominus in Euangelio dicit: Nolite uobis uocare patrem su-
 per terram, vnus enim est pater uester; secundum nomen tuum in il-
 la beatorum turba uera splendere CERAVNIA, & uocabuli tui auctor
 Matt. 5. 16. existere: de quo splendore operum Dominus dicit: Sic luceat lux ue-
 stra coram hominibus, ut uideant opera uestra bona, & magnificetis,
 non uos, sed Patrem uestrum, qui in caelis est. Cuius est & ut de-
 Iacob. 2. 17. tur, & omne quod datur. Quis iuxta Apostolum: Omne datum bo-
 num à sursum de Patre luminum descendit, à quo & uoluntas tri-
 buitur, & præstatur effectus. Quia poenitentia non nomine tan-
 tum obrinenda, sed actu est exequenda. Poenitentia non est no-
 men otiosum, quæ ex qualitate operis possidet laboriosa uocabulum.
 Non enim potest poenitens dici, qui poenitenda committit, sed
 ille, qui præterita peccata uel maculas humilitate cordis, subiectio-
 ne corporis, bonorum operum sedulitate, assiduitate orationum,
 continuatione gemituum, pectoris contusione, lacrimarum profu-
 sione * detegit; ut possit dicere cum propheta: Ne memineris ini-
 quita-

Detergit,
 Psal. 78.

quitates nostras antiquas. utiq; non quotidianas. Et illud: Laboravi in
gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum. Et: Lacrimis
meis stratum meum rigabo. Et iterum: Rugiebam à gemitu cordis mei,
Et iterum: Quoniam iniquitates meas ego pronuntio & cogitabo pro
peccato meo. Sint ideo hic crimina nostra ante nos, & contra nos, ut in
die iudicij esse non possint, & illud etiam hic positi cum fiducia dicere
mereamur: Delictum meum ego cognosco, & iniustitias meas non
operui, Dixi pronuntiabo aduersus me & iniustitias meas Domino, &
tu remisisti impietatem cordis mei. Certum est quod in quantum tibi
de priori conuersatione displicueris, in tantum Domino placebis, & in
quantum tibi placueris, illi sine dubio displicebis, qui dicit: Quoniam
dissipat ossa hominum sibi placentium. Et ideo tanquam seuerissimi
censores culpas nostras in nos ipsi districtius vindicemus, ipsi nobis per
diuersos corporis cruciatus tortores quodammodo existamus & iudi-
ces; & in illo iustæ examinationis tempore non habeat in nos Regis
sententia, quod damnet, quos iam hic castigationis vitæ disciplina cor-
rexit, quia iustus & misericors iudex bis non iudicat in idipsum, hoc est,
ei se exhibet mitem, quem inuenit hic esse præ peccatorum satis-
factione crudelem; illi benignum, quem in hac vita cognouerit sibi
fuisse districtum; secundum illud euangelicum: Qui perdidit animam
propter me, inueniet eam. Vel illud: Beati qui nunc lugetis, quia ridebi-
tis. Breue est enim omne, quod in hoc mundo agitur, siue bonum, siue
malum, sicut experimentis Dominus aut promissit aut voluit iam
probari. Et ideo ad sustinendas pro Dei amore pressuras constantes
esse debemus. quia si ad vesperum demorabitur fletus, & ad matuti-
num læticia subsequitur. itaq; nunc seram in lacrimis, quod tunc me-
tamus in gaudiis. Hæc pauca ad confortandam fidem vestram pro ex-
hortationis solatio dicta sufficiunt, quæ licet ipse non faciam, tamen vt
& vos agatis exhortor. Scio enim exhortationi positam esse merce-
dem. quia legimus: Flete cum flentibus. & ne forte tu in iudicio dice-
res: Quæ siui qui simul mecum contristaretur, & non fuit, & consolans
tes me, & non inueni. Perfectiora vero atq; maiora in scripturis diui-
nis, vnde ista decerpta sunt, instrumeta perquire, si vis aut cepta perfici-
ere, aut ad pollicita peruenire. Dabit tibi taliter quærenti Dominus
scientiam pariter & virtutem, vt & lecta intelligas, & intellecta custo-
dias. Nam pater orphanorum & arbiter viduarum cum te de se tan-
tum sperare compererit, & pupillis tuis tribuet paterna pietate præsi-
dium, & te remuneratione iudicis perducet ad præmium.

Domino sancto & Apostolico ac mihi præ ceteris in Christo Domino
cultu affectu, peculiarius excolendo patrono & Papa
Aeonio Episcopo Ruricius Episco-
pus.

15. ⁷⁹ **A**Nte paucum tempus litteras vestrae sanctitatis accepi, quibus etiam de inofficiositate tanti habuistis affectuosius commoneris, dicentes: Nihil caritate præstantius. Quod ego valde verum esse confirmo, & secundum Apostolum, illam caritatem dico esse perfectam & sublimem, quæ de corde puro, & conscientia bona, & fide non hæc procedit, quæ iuxta eundem Apostolum patiens est, benigna est, quæ non inflatur, non æmulatur, non querit quæ sua sunt, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia credit, omnia sperat, & inde est quod nunquam cadet. Patiens est, quia contra tentationes sæculi vel procellas in Deum defixa perstat immobilis, benigna est, quia proximorum profectibus delectatur; non inflatur, quia non superbit humili; non æmulatur, quia invidere nescit æquali; non querit quæ sua sunt, dum iuxta Domini sententiam sibi etiã minimos anteponeat, & aliorum commoda suis mercatur incommodis; non gaudet super iniquitate, quia lætari nisi fratrum prosperitate non novit; congaudet autem veritati, quia amicũ sinceram, non fucata dilectione veneratur, nec falsa adulatione subannat, sed vero honore concelebrat. Omnia credit, quia in diuinis mandatis promissisq; confidit; & ideo omnia sperat, quia pro minimis magna, pro caducis perpetua, pro temporalibus æterna sibi retribuenda non ambigit, nunquam cadit, quia humilitas habere non potest casum, cum habeat semper ascensum, & cum iugiter excelsa meditetur; habitare tamen in sublimibus non presumit, cum conuersatio eius habeatur in cælis, ipsa tamen videtur adherere terrenis; excelsa opera mente deiecta habens, unde gloriatur in Domino, nec tamen extollatur in sæculo. Hæc quia iussisti scribere, non pro eruditione nostra, sed pro dignatione vestra præsumpsi. Vestrum vero est nos edocere verbis, & ad hanc eandem caritatem provocare semper exemplis, quia dilectio, quæ ante cognitionem mutuo inter absentes epistulario inchoata sermone semper & fota est, debet augeri corporali visione, non minui, & crescere intuitu, quæ cœpit affatu.

Domi.

Domino sublimi semperq. magnifico fratri Turentio Ruricij Episcopus.

Exigit solliciti cordis affectus, vt imperitioris promatur affatus, nec erubescit rusticitatis opprobrium, dummodo impleat caritatis imperium. sicut sanctus Apostolus dicit. Perfecta caritas forat mittemorem. Quia longè melius est proximum diligere sincere, quam predicare perfecte. Si quidem multo plures inueniuntur in mundo eloquentie lepore præditi, quam dilectionis vigore perfecti. Quia sicut quod bonum est, rarum est, ita arduum, quod æternum. Proeliis namque iuxta Domini sententiam; & trita via est, quæ præcipitat in gehennam; arctior vero & difficilior, quæ sublimat ad gloriam. Quæ causa? nisi quia illa multi gradiuntur, hac pauci? & ideo imminente iam præsentis æui termino, & senij die vsquequaque vicino, sicut nos etiam docet casarius de tonsa, vel conuenit, ne in veteribus annis iuuenilia facta meditemur, atque in confecto corpore, & corde decrepito adulescentiæ regnet cupido, de qua iudicij tempore in illo tremendo æternæ dispensationis examine, quando ille omnium mortalium testis & iudex non solum merita ponderaturus & facta, verum etiam verba est discussurus & vota, iuxta sollicitationem suam, atque quæ frigida præbitione daturus est præmium, aliis de otiosi verbilicitate supplicium, reos nos etsi non de perpetrati facinoris voluntate, saltem de concupiscentiæ voluntate constituat. Quia qui viderit mulierem ad concupiscendum, iam machatus est eam in corde suo. quod & de rebus omnibus aliis similiter obseruare nos conuenit, vt singulis appetentiæ partibus imbecillis huius corporis amputatis talibus membris, sic debiles, vt tamen integri potius introeamus in regnum, quasi salui, & tamen perditii, in æternum proiciamur incendium. His omnibus salubriter pertractatis & rite perspectis, dum tribuuntur induciæ, declinemus à malo, & bonum incessanter operemur, obliuiscamur præterita, contemnemus præsentia, futura cupiamus, obliuiscamur in factis, recordemur in conscientijs, vt omne peccatum nobis moriatur in vita, viuat in poenitentia, nunc seminemus in fletu, quod postmodum metamur in gaudio. Quia tempus huius vitæ tempus est operis, diuites verò retributionis tempus est messis, quando sine dubio hoc vnicuique apparebit in germine, quod nunc spargit in semine. sicut ait quidam sanctorum: Respondebit mihi cras iusticia mea. Cras vtiq. diem.

1. Ioh. 4. 18

Mar. 7. 14

Mat. 10. 41

Mat. 12. 36

Mat. 5. 28

Gal. 6. 10

Gen. 30. 33

diem.

diem resurrectionis appellans. Hæc vos, fratres optimi, non Pontificali autoritate, sed fraterna pietate fidenter scribere vnanimitati vestra, caritate distante, præsumpsimus. qui ut vobis vel circa vos non dictatoris ingenium, sed germani probarem affectum. Salutem itaque dico, rogo, sicut promittere dignati estis, librum nobis S. AUGUSTINI DE CIVITATE DEI per portitorem harum sine dilatione mittatis. Cuius dum nos lectione ædificatis in terris, vobis eiusdem civitatis habitacula præparetis in cælis, ad quæ tamen aliter peruenire non possumus, nisi caritatis gradibus cõscendamus. Quia ipsa est eminentior via, quæ vos & in hac positos sociat DEO, & de posita perducit ad DEVM. de qua etiam Propheta testatur, Ambulant de virtute in virtutem, videbitur DEVS deorum in Sion. Quamobrem hic collyrio bonorum operum oculos cordis acuamus, ut illic DEVM videre possimus. quia secundum Evangelium, beati mundo corde, quoniam DEVM videbant. Ac proinde oportet hic interioris hominis præparetur intuitus, ut illic non hebetentur obtutus.

Psal. 83. 8.

Mat. 5. 8.

*Domino sancto, ac beatissimo, & mihi peculiari cultu affectuque specialiter excolendo Papæ Sedato Episcopo
Ruricius Episcopus.*

17. **C**Umpatis me sæpius, & crebrius imputatis, quod in diuina mihi in Christo Domino beatitudini vestra hucusque non scripserim. Utinam sic esset facultas faciendi, sicut est voluntas scribendi, & caritas, quæ corde concipitur, ore promatur. Sed ubi deest effectus, sicut affectus, & intra latebras pectoris contenta est sui conscientia, se non esse in dilectione culpabilem, etsi in officiorum redditione se non cernit æqualem. Quia confidit quod sicut ipsa amorem fratris in se sui coniectione perferat, ita & diligens frater eum similiter possit ex sua dilectione cognoscere. Quia nulla re melius aliorum cordium secreta, quam arcanorum nostrorum cõtemplatione metimur. Tantum enim nos caritate diligimus. Parui itaque petitioni vestra, parui iussioni, ut qualibuscumque sermonibus contexta vobis scripta transmitterem, quæ vos, si nos simpliciter, ut confido, diligitis, aut confestim delectabitis, ne quod vobis cordi est, aliis incipiat esse despectui. quia non æquali iudicio amor audit, & odium. Aut certe vobis tantum relegendam seruabitis, ut quoties in vobis videndi nos caritatis ignis exarsit, desiderium vestrum eorum colloquio temperetis. Quin etiam ut amoris nostri circa vos sinceritatem plenius nosceretis, iniuriã inferre

præ-

presumpsumus, quia certi sumus, quod non tam diserta cupiunt audire, quam fortia; non tantum voluptuosa, quam vera. Quapropter credimus, quod pietati vestre nec longitudo paginae nostrae adferat fatietatem, nec rusticus sermo fastidium; scientes quod quanto nos amplius ruminaveritis, tanto esuriatis ardentius.

SANCTO RURICIVS CLIENS PATRONO

SEDATO, monitis parens paternis,
Grates concinit, & refert salutem.
Quem blandis precibus rogat, timendo;
Ne fors displiceat levis camæna,
Tanti iudicio minor magistris.
Hoc tu lumimbus libens reuerfa,
Hoc sanctis manibus frequens reuolue,
Hoc tu dum relegis, mei memento,
Me semper recolat, canatq; lingua,
Et mens me teneat, opor retinet,
Me semper recinat tuum libellum.
Hos tu visceribus piis reconde.
Hos tecto residens, viamq; carpens,
Hos inter calices, foro recumbens,
Et parcas epulas cibosq; dulces,
Antro pectoris & medulla cordis
Inclusos recita, canente mente,
Sic nos & mutuos videre vultus,
Et viuis tribuat referre verbis,
Que nunc intima pectoris fatigant.
Largitor Deus omnium bonorum,
Christus cum Patre sempiterno regnans
Sancto spiritui dignantes hymnos.
Finiunt versus.

18.

Altecar
16.

Domino indiuiduo semperq; magnifico Filio Rustico
Ruricius Episcopus.

INquietudinem mihi ab aliis, & vobis à me facit amicitia communis, quia qui me apud vos, non dico multum, sed omnia posse, confidunt, ad ecclesiolam nostram pro sua securitate confugiunt.

19.

R. r.

quo.

quorum non possum non & condolere gemitibus, & precibus obedire, ut pro ipsorum quidem reatu, sed & pro vestro pariter profectu, potestati vestrae attentius supplicem. Nec mireris, quod dixi illorum reatum ad vestrum pertinere profectum. Siquidem illorum indulgentia, vestra sit venia. Sicut & inopum indigentia, largientium esse videtur copia. Hoc enim nobis retribuetur in iudicio, quod praestiterimus in saeculo. dicente ipso Domino: Dimittite, dimittetur vobis, date & dabitur vobis. & iterum: si dimiseritis hominibus, & pater vester dimittet vobis peccata vestra. Vnde euidenter agnoscimus Deum nostrum sententiam suam in nostra posuisse censura. qui precum nostrarum misericors & iustus auditor potestati suae de nostra lenitate praescripsit; ut in eos quodammodo non haberet ius severitatis, quos hic audios non perspexerit ultionis. Quia quod ipse est, hoc & nos esse desiderat. misericors est; misericordes quaerit dicens: Estote perfecti sicut & pater vester perfectus est. Quotidie veniam peccantibus & supplicantibus tribuit; Ideo & indulgentiam a peccatoribus poscit. vnde & oratione Dominica ipsius dicimus doctrina: Dimittite nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Quibus verbis durissimis nos vinculis illigamus, nisi quod pollicemur implemus. qui & per Prophetam sic dicit; Homo homini tenet iram & a Domino quaerit medelam. Quapropter pro BAXONE, qui ad * ecclesiam vltra confugit, intercessor accedo; sperans ut primum pro Dei timore, deinde pro nostra intercessione ipsi parcere digneris. Cuius absolutione & in nobis tollere confusionem, & vobis potestis comparare mercedem.

Ruricius Episcopus Capilluto filio salutem.

20.

Ingrata mihi est frequentior aegritudo vestra; quae mihi etiam videtur esse commotio diuina, qua mauult Dominus noster pro sua pietate largissima peccatores castigare, quam perdere; ut quos annorum suorum aetate longeva non * conuenit, vel conuincat infirmitas, ut deponant saeculi byssum, & sumant ecclesiae vestimentum, quod est cilicium, contritionis indicium. Quia cor contritum & humilitatum Deus non spernit. Ille enim vadit ad caelum, qui se collidit ad solum, quia qui se exaltat, humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Vnde & dicit poenitens ille perfectus: adhaesit pavimento anima mea, Domine viuifica me secundum verbum tuum. Quid est, secundum verbum tuum, nisi secundum promissionem tuam? quod qui coram te pecca-

Luc. 6. 38.
Mat. 6. 14.

Mat. 5. 48.

Mat. 6. 12.
Eccli. 28. 3.

For. Ec-
clesia vi-
scera vel
viscerum.

*Fort con-
uincit, vel,
correxit.
Psal. 50.
Mat. 23. 12

Psal. 118. 25.

peccata sua deflerit, compunctus in mundo, tu cum perducis in regno, ubi possit deinceps cantare securus? Audiuit Dominus, & misertus est mihi: Dominus factus est adiutor meus. Converteristi planctum meum in gaudium mihi: conscidisti saccum meum, & praecinxisti me *Psal. 59. 12.* Vnde suadeo pietati vestrae, ut quod cogitastis, celerius, Deo adiuvante, faciatis, quia mors non tardat, ipso Domino dicente: Ne tarderis converteri ad Deum, nec differas de die in diem. subito enim venit ira eius & in tempore vindictae disperdet te. Ideoque dum tempus habemus, converteramur ad Dominum, ut non cum hoc mundo damnemur. Quia sine dubio illi misericors Deus suum praestat auxilium, quem circa praeccepta sua cernit attentum, *Ecl. 5. 8.*

Ruricius Episcopus Eufraasio Episcopo.

Gratias ago sincerissimae in Christo Domino germanitati vestrae, quod perlato tadio ad vos nostro, confessim nos litteris vestris visitare tanti habuistis, qui dum infirmitatis nostrae sollicitudinem geritis, sanitatem vestri pectoris approbatis. Quia sicut ipsi melius notis, sanis praeccepti est caritas de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. Et qui visitat infirmum in dilectione firmatur. Vnde peculiariter *1. Tim. 5. 14.* non ficta. Et qui visitat infirmum in dilectione firmatur. Vnde peculiariter spero, ut quem requiritis assatibus, orationibus adiuvetis. Reduntibus itaque gerulis litterarum reddo mutuum sospitationis officium, & sicut ad vos rumor peruenit, sufficienter me secundum miserationem divinam, non secundum merita mea tribulatum esse significo. Quia ipse qui cibatur lacrimis in minima mensura, castigat, iuxta *Psal. 79. 6.* pietatem suam, pro imbecillitate nostra, modum statuit, ne infirmitas nostra in manus suae correptione defecerit. Ideoque propitia miseratione sua iam commodiorem esse me nuntio; consolationem vobis vestri maroris pagina deferente transmittens, ut qui estis laboribus nostris pro caritate compatentes, sitis latitia in Dei nomine de recepta incolumitate participes, ipsius lectione dispono. Ora pro me.

Domino deuinclisimo semperq magnifico Vero Ruricius Episcopus.

Relectis litteris pietatis vestrae, Deo gratias egi, quod vos prius reualuisse, quam infirmatos esse earum relatione cognoui. Quod vobis tam frequenter accidere, propitio potius Deo, quam offenso confido. Quia quem diligit Dominus, corripit, castigat autem omnem *Prou. 3. 11. Hebra. 12. 6.*

Rrr 2

omnem

omnem filium, quem recipit. In diuina itaq; vos disciplina susceptio
 sedula admonitio & mitis ostendit. quia paterna clementia mauult per
 multimoda incommoda negligentem corrigere filium, quam punire
 peccantem; mauult nutantem ac dubium ad seruitium suum habentis
 pietate moderationis attrahere, errabundum & per sæculi præcipitia la-
 psantem acriore verberare coërcere. Ipse est enim indulgentissimus pater-
 familias, qui animam suam ponit pro ouibus suis. Ipse est bonus pa-
 ter, qui ouem perditam ad caulas Dominicas mauult propriis hume-
 ris reportare sollicitus, quam stimulis vrgentibus reuocare districtus,
 Ipe est pater pius, qui male prodigo filio, & præcepta substantiæ dis-
 coctori, ad se vel sero redeuntii non solum crimina anteriora non im-
 putat, veram etiam præmia amissa multiplicat, dum vlnis fouet, oscu-
 lis permulcet, muneribus ditat, doctrina confirmat non tantum ad
 eius indignatus abscessum, quantum letatus ad reditum. Ipse enim ho-
 rum omnium nominum in se effectus affectusq; suscipit, & sicut di-
 cit Apostolus, multifariè multisq; modis nos crudiret verbis, instrue-
 ret disciplinis, prouocaret beneficiis, informaret exemplis, recon-
 ciliaret prece, redimeret passione, viuificaret morte, immortalitate
 donaret, iustificaret resurrectione, ascensione portare. & recon-
 ciliatos per sanguinem suum, in eam, à qua excideramus, Patris
 gratiam reformaret. ipse enim est apud patrem propitiatio nostra sine
 cessatione suggerens pietati suæ, Pater non solum pro his rogo, sed
 pro his qui credituri sunt in me per verbum illorum. Pater volo, vbi
 ego sum, & ipsi sint mecum. Pater ignosce illis, nesciunt enim quid
 faciunt. Ipse nobis quotidie per Apostolum suum clamat: Nolite di-
 ligere mundum, neq; ea quæ in mundo sunt; qui enim diligit mun-
 dum, nõ est caritas Patris in eo. quia omne quod in mundo est concu-
 piscencia carnis, concupiscencia oculorum, & superbia vitæ humanæ,
 quæ non est de Patre, sed de mundo est. Et mundus transit, & concu-
 piscencia eius. Qui autem fecerit voluntatem Dei, manet in æternum,
 sicut & Deus manet in æternum. Ipse in Euangelio blanditiis inui-
 tat, muneribus prouocat, adhortatione sollicitat, dicens: Venite ad
 me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & reliqua. vt quasi iugum
 salutatis subdentes colla præceptis, salutari suo libertatis & misere-
 ricordie currui subiungamur, & ideo auderemus reuocantem se-
 qui, audire clamantem, blandientem modo non spernere; nesenti-
 amus postmodum iudicantem. quo iudicio? Sicut ipse in E-
 uangelio præmonere & docere dignatus est: Cum in maiestatis
 sue

suæ sede consideres, quãdo non solum merita ponderaturus & facta, verum etiam verba est discussurus & vota. quem hic nunc viderit salutaria sua præcepta negligere, & admonitiones suas saluberrimas superba mente contemnere, non solum cum stultis à ianuæ regni cœlestis excludet, verum etiam partem ipsius cum infidelibus deputabit; vt cum quibus habet in sæculo societatem, cum iisdem in æternum habeat portionem.

Mat. 23; Luc. 12, 46;

Filio Constantio Ruricius Episcopus.

23.

Quamlibet Baccho, symphoniis, & diuersis musicis, nec non etiam & puellarum choriste deditum esse cognouerim, Tamen quia bonum est ab his, dum perualde feruet adulescentia, aliquoties respirare, & magis Domino vacare, quàm Libero; parentibus quoque operam dare, quàm cantibus; moneo vt crastino, quod erit quarta feria briaux, temporius tamen, quod te faciurum minime credo, mihi ieiunus occurras.

Eiusdem alia.

24.

Aliud mihi, Deo teste promiseras, quod ipsum deberes colere, non * Ianuum; cuius criminis etiam me vis esse consortem, vt ego ad hunc errorem colendum delicias subministrarem, & oleum incendio superfundam. quod neutro nostrum noueris expedire. Sed dices fortasse, Pollicitus es. Quo ore à me promissa perquiris, cum tu sacramenta violaueris? Vnde dabis veniam meæ promissioni, quamdiu te huic seruire cognouero * parsoni. Ne confirmare videamur factum, cuius reprehendimus pactum; & simus scandalo, * cuius esse debemus exemplo.

Videtur esse scripta ad eundem Constantium. Fort. Ianus; * fors. parsoni, vel persona. * quibus;

Ruricius Apollinari suo salutem.

25.

Quia nostri curam semper gerere pro mutua caritate dignamini, indico sollicitæ pietati, & piæ sollicitudini vestræ, nos non paruum quidem, sed, Deo propitio voluptuosum à vobis reuersum; sumpsisse negotium, quod nobis plurimum prodesse possit, si aut intentionem intellectus, aut intellectum sequeretur ingenium, sine causa enim solis ortum cæcus expectat. Ille quidem videntibus semper exoritur; non cernentibus vero iubar ipsius, quasi nubibus semper operitur, SOLIVM enim nostrum domnum patremq; com-

Rrr 2. sidonium munem, intelligit;

J. S. J. J. 22. 23. 24. 25.

quem Soli
um alii
vicant.

munem, quem transcribendum sublimitati vestrae dedisse medita-
ram, legendum recepi. Cuius lectio sicut mihi antiquum restaurat
affectum, ita praescuritate dictorum non accendit ingenium. qui-
libet ipsum post tam longi temporis spatium caritatis igniculum
scintillis suis inter oblivionis fauillas utcumque relucens, nonnun-
quam & suspiriosis fletibus excitemus, & interdum dulcibus nobis
fletibus inrigemus; quo tamen illo imbri perfusus quanto magis
inficitur, tanto magis incenditur. quia per lacrimarum copiam deli-
deriorum atque affectuum crescit flamma, non deficit. Hunc ergo, si
Dominus piae definitioni vestrae tribuet, ut fautor effectum, vobis
praesentibus percensere festino & effici discipulus de magistro. quia
non me pudet etiam in hac aetate, nec piger discipuli arripere indu-
striam, dummodo affecta aetate artis consequar disciplinam. Prius
enim quilibet debet discere, quam docere. Quia praeproperè do-
ctoris usurpat supercilium, nisi discipuli susceperit ante famulatum.
Quid enim iustius, quam ut ipse sis paterni interpretis eloquij, qui uni-
uersa quae ille conscripsit, non tam de codicis membrana, quam de
cordis potes pagina proferre. cuius vos esse filios non solum gene-
rositate profapia, verum etiam & eloquentiae flore, & omni virtu-
tum genere comprobatis: Quae bona vobis non tam doctrina con-
tulit, quam natura. Quia riuus de fonte prorumpens licet fluen-
do proficiat, & plenitudinem currendo conquirat, auctori tamen
vnde sumit vocabulum, debet & meritum. quem si diuina clementia
vsque ad hoc tempus superesse voluisset, sicut iam tum de vestra
imitatione laetabatur, ita nunc de perfectione gauderet; cum spem
ad rem cerneret peruenisse; nec sibi inuideret aequalem, quem opta-
uerat esse meliorem.

Item Eiusdem Alia.

26.

Quamlibet per diaconem IVS TVM non meruerim litteras be-
nigni pectoris & facundioris accipere, quibus & erudiretur
ingenium; & desiderium pasceretur. Ego tamen qui malo affectuo-
sus rusticus, quam urbanus impius iudicari, scribendi oportunitatem
mibi perire non passus sum; utpote qui mihi nollem non dicam oc-
casione scribendi, sed nec videndi vos, vnius saltem horae spatium
deperire. Ideoque salue plurimum dico; & rogo, ut sine communi de-
trimento, & vtriusque compendio, nos semper, opportunitate por-
recta, litteris vestris illustrare dignemini. Quia quod nobis in af-
fectu

fectu impenditis; non expenditis; quod tribuitis, non amittitis; & quod nobis in charta transmittitis, vobiscum in corde retinetis.

Ruricius omacio suo salutem.

27.

Sic à pietate vestra discessi, quod à vobis penitus non recessi, in eadem vos parte hominis interioris exhibui, in qua vobis remansi. Scio quia ibidem remansi, vnde me nec insidiator antiquus potuit, neque recens* consiliator excludere. Vnde etiam sententia illius vos sapientissimi Salomonis ad moneo: Fili ne derelinquas amicum antiquum, nouus enim non erit similis illi. Vinum nouum, amicus nouus: veterascet, & cum suauitate bibes illud. Et ideo nos veterascemus in amicitia, & de die in diem affectibus innouemur. quod si amicus relinquendus non est, quanto magis pater, qui erudit, qui nutrit, qui adiuuante Domino ad sacerdotium vsq; perduxit: cui fortasse etiam iuxta diuinam misericordiam lucis istius debetur vltra. Sed hæc ego beatitudini tuæ scribo, non quasi aliquid imputans, aut exprobrans, sed vt filio carissimo, quem sine vilo nœuo cupio in hoc mundo impietatis incedere, & purum atq; immaculatum in illo die iudicij coram Deo, & angelis eius, ac congregatione carnis totius apparere. Saluto itaq; vnanimitatem tuam, & rogo, vt pro me orare digneris, simulq; cum oportunum vobis fuerit, nos tanti habeatis visitare. Vale.

Cōciliator
Eccli. 9. 14.

Ruricius Eufrafio suo salutem.

28.

Miror sanctitatem vestram post tantorum & talium virorum iudicia potius, quam rescripta, in scitia mea quæsisse sententiam, quod vos magis pro necessitudine, quam necessitate fecisse cōiicio; ne cuius tanti habetis præcipuum in animo tenere cultum, videamini in negotio prætermisisse consensum. Vnde gratias ago induidua mihi in Christo germanitati vestræ, quod ita de nobis præsumere & iudicare dignamini, vt nihil habeamus aut in caritatis simplicitate subdolum, aut in veritatis puritate fucatum. Reddo itaq; debitum vnanimitatis officium, & de causa, qua mihi scribere dignati estis, idem me quod & fratres nostros sentire significo. Sed quid factu opus sit, vel quid mihi potissimum fieri debere videatur, per Diaconem vestrum verbo fideliter intimaui quia.... m. fuit litteris indicare. Ora pro me.

Ruri-

19.

Ruricius Eracliano suo salutem.

Quo Vi se reum de officio esse cognoscit, prius supplicare debet, quam audeat salutare. Quia sicut inopportune occurritur imputanti, ita oportune remittitur confitenti. Et ideo nos nostram in palam produximus noxam, ut facilius peruenire possimus ad veniam. quia non relinquitur locus imputationi, cum aditus patuerit deploranti, secundum illam sententiam: Dic tu prior iniquitates tuas, ut iustificeris. Non enim praeualebit accusantis inuidia, ubi humilitas praeceperit supplicantis. Quamobrem nos si iam excusando diluimus culpam, veniamus ad causam. salutem ergo tantum dicimus pietati vestrae, quantam potest affectus intelligere, & non potest sermo proferre; quantam sentire possumus, & non valemus exponere; quantam potest interioris mens desiderio calefacta concipere, & non potest lingua exterioris adferere. Unde gratias agentes ipsius caritatis auctori, qui eam in cordibus vestris est dignatus inferere, oremus ut praecipuum sua largitatio munus in nobis custodire semper, & iugiter dignetur augere. Quia iuxta Apostolum Paulum ipsa est eminentior via, quae ducit ad vitam. Quod superest, specialiter quaeso, ut communi patrono nobis quotidie supplicetis. Quia, sicut legitis, multum valet oratio Iulii assidua. Et sicut ipse Dominus noster in Evangelio dicit de illo, qui tres panes ab amico suo noctis tempore, importune quidem, sed salubriter, quod improbitati praestitum fuerit insistens, quod negabatur amicitii flagitantis. Reliqua per portitorem verbo mandavi, quae longum fuit litteris indicare. Unde sicut principium Epistolae continet, rogo, ut pro tarditate veniam dare dignemini. Vale.

flagitio.

Iacobi 5. 16.
Luc. 11. 5.

30.

Ruricius Episcopus Capilluro filio salutem.

Gratias ago pietati vestrae, quod me consulere de civitatis ordinatione dignamini; cum vobis sufficere, Deo propitio, factis abundeque possitis. Et ideo quia quod vobis & fratribus vestris placet, nobis displicere non debet. Bene facitis, ut hominem, quem communis consensus elegit, ordinetis. Sed admonete illum ut veritati studeat, non falsitati; paci, non perditioni; disciplinae, non discordiae; utilitati publicae, non privatae cupiditati; iustitiae, non rapinae.

* haec vox,
vulpis,
corrupta
est.

pinæ. Tueatur bonos, emendet reos: miseros non faciat, sed defendat. corrigat fontes, custodiat innocentes; vitæ agens magis futuro possit placere iudicio, quam præsentî.

Domino illustri semperq; magnifico filio Agricola Ruricius
Episcopus.

31a

R Electis litteris sublimitatis vestræ, gratias Deo egi, quod vos prius reualuisse ordinatione ipsius, quàm infirmatos esse cognoui, & nobis anxietatem tolleret, & vobis redderet sospitatem. quam tamen infirmitatem vobis clementer illatam, propitio potius, quam irato ipso Domino nostro, pro solita eius pietate, coniicio. Sic enim legimus, quod corripiat Dominus, quem diligit; diligit autem omnem filium, quem recipit. Quod etiam in vobis quantum audio re probatur; vt ordinatis affectibus vestris, suum vobis insinuaret affectum, & habitu, animoq; mutato, iugum vobis suæ lenitatis imponeret, vt salutari curru suo colla subdentes, dum mandatorum suorum leue onus euehitis, peccatorum grauem sarcinam deponatis. Hæc est enim mutatio dextera excelsi, dum de peccatoribus iustos, de extraneis domesticos, amicos sibi facere dignatur ex seruis. ^{Hebr. 12.16} Superest, vt nunc conuersionem, quam protulistis in veste, probetis in corde; & hæc commutatio inter indumentum vestrum habeatur, & animum; vt sicut ille sub candidis vestibus habuit hucusque nigredinem, ita nunc sub pullis vestibus operum luce candescat. ^{Psal. 76. 21a} Peccator enim qua die conuersus ingemuerit, tunc saluus erit. ^{Rom. 6. 13} Dummodo iuxta sancti Pauli Apostoli sententiam, Sicut exhibuimus hætenus corpora nostra seruire sæculo, & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibeamus membra nostra seruire Iustitiæ in sanctificationem. Nec simus, quasi timentes Deum, aliud sermonibus prætendentes, aliud habentes in moribus; aliud ostentantes in vestibus, aliud actibus comprobantes, ne nos mordeat sermo ille Dominicus, Sub vestitu ouium, luporum rabiem contegentes. Quia oculus ille diuinus, sicut scriptum est, omni loco bonos speculat & malos. sine dubio, quem ad se integro corde transire conspexerit, ipse in cor illius iugis habitatione descendet, vt eo habitatore non careat, cui se præparauit habitaculum. Gratias itaq; Domino nostro super tam innarrabili eius bonitate in commune referamus, qui mauult seruos monere, quàm perdere; corrigere, quàm punire; & pro vsura breuis

556

vitæ

vita perpetua regna donare. Quod superest, saluto plurimum, & ancillam vestram vobis peculiari insinuatione commendo: quamlibet hoc salua vestra pietate non egeat; vt quo eam suscipere tanti habuistis affectu, semper foueatis, indultuque largitate diuina vtrosq; nos sibi parauit obnoxios; vos auos faciens sua fecerunt te, nos proavos. Domnam filiam meam desiderio, & honore, quo dignum est, sospito. Ob cuius, si facultas esset ambulandi, erat voluntas promptissima vos visendi; vt quam interioribus oculis pro affinitatis ipsius coniunctione iugi recordatione conspiciamus exterioribus cerneremus. Opto bene agas.

32. *Domino Sancto, & Apostolico, omniq; à me honore, & amore specialius Fratri Casario Episcopo Ruricij.*

Fratres & Conpresbyter noster CAPILLVTVS dupliciter haec vice nobis gratus apparuit, dum & ipse nobis iam diu desideratus occurrit, & quandam vestri praesentiam nobis per vestras litteras praesentat. Quo redeunte has reddere procuravi, quibus debitorum beatitudini vestrae rependo caritatis officium. Quod vero scribitis, cur ad Synodum, sicut conlocutio habuit nostra, non venerim, fecit hoc infirmitas, non voluntas. Ipsi enim recolare potestis quam fessum me *burdigalia videritis; & hoc hyeme, quando esse soleo fortior solito. Quia aestiuis diebus etiam in hospicio meo, & locis frigidis, ipsam consuetudinariam infirmitatem sustentare vix valeo; ne dicam, quod illos coetus regionis illius ferre quiuerim, si venissem. Vnde magis spero, vt pro me orare dignemini, & ad tempus aliud, quod intimatis, si Deus vitam cesserit, venire vultis, nobis per hominem vestrum maturius indicetis. Quia litteras vestras ad me modo tardissime venisse significo. Quia etsi non pro dignitate, vel pro aetate, non debemus tardius, quam alij commoneri, qui fortasse (vt minus prudens, dicam) merebatur ambiri. Quia si aliis nomen vrbium praestat auctoritas, nobis auctoritatem demere non debet vrbis humilitas. Siquidem multo melius, multoque eminentius est, ciuitatem de sacerdote, quam sacerdotem, de ciuitate noscere.

f. Burdigalia

Domini

Domino sancto & Apostolico mihiq; in Christo domino speciali cultu affectuq; ceteris præferendo patrono Sedato Episcopo Ruricius Episcopus.

33.

Dum scribendi vobis omnis pectoris mei animus vos sitiens occasione frequenter inquit, aliquando diurna meditatione pertractans reperit idoneum portitorem, per quem & silentia longe disrumperem, & sibi spirituales delicias postulare, oris vestri cupiens rore respergi. De qua, credo, siti sanctus Psalmista dicebat: Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Illa nimirum *Psalm. 142. 6.* aqua ariditatem corporis sui restinguere sobria ebrietate desiderans, de qua Dominus noster in Evangelio clamare dignatur: si quis sitit, veniat, & bibat. Flumina enim aquæ viæ de ventre eius *Ioan. 7. 38.* fluunt. Hanc aquam Samaritanæ etiam idem Dominus offerebat, hoc est, Ecclesiæ ex gentibus congregandæ dicens: Aqua quam *Ioan. 4.* ego dabo, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Hanc aquam si quis fidelis non gustu tantum summo tenus ore libauerit, sed totis animæ visceribus appetens conuiuia sorbuerit, protinus in laudem Domini omnipotentis erumpit; & hoc incipiet ructare quod biberit, sicut beatissimus Euangelista atq; discipulus, qui super pectus Domini recumbere meruit, mysteria regni cælestis audiuit, & in illam vocem quam ante nullus audierat clamauit: In *Ioan. 1.* principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Hoc erat illud verbum, quod sine tempore à Patre genitum, in tempore creatur ex matre, ut creator fieret; ut esse posset humanitatis quædam portio, diuinitatis totius plenitudo; & plenitudinem humanitatis portio ipsa humanitatis sua passione redimeret: dum imago inuisibilis Dei, forma sit serui; ut posset impassibilis pati, incomprehensibilis capi, immortalis mori, qui mortem occumbendo perimeret, ut vitam resurgendo repararet. Sed quid ego oblitus mei, auidus tui, quasi de huiuscemodi rebus tecum conloquens, & inde in desiderium tui vehementius perardescens, restinguere sitim meam velut quodam dilectionis riuulo festinans, inscrutabilia & inaccessa pertentans, quid loquar, qui loquar, cui loquar non confidero. Sed dabit, ut confido, veniam pietas, quam committit affectus. Quia caritas omnia sustinet. Salue itaque plurimum dico individuo mihi pectori vestro, & rogo,

vt pro me incessanter orare dignemini, simulque etiam partē corporis mei, per quam vobis has trado, peculiari insinuatione commendando, vt in illis, quā me diligatis integre comprobetis. quos vobis arbitror fore cariores, quia meam vobis secum deferunt portionem. quibus quidquid dignati fueritis dilectionis impendere, nobis vos conferre cognoscite. Quia si iuxta sanctum Apostolum minus membrum maiori in dolore compatitur, & maius procul dubio in minoris prosperitate letatur. & ita demum fit, vt omnibus viqueque membris in pace & quiete compositis, caput totius corporis rector vtpote & dominator exultet. in quo capite omnia membra iubentur aspicere, dicente Propheta: sapientis oculi in capite eius. quod alius Propheta euidenter exponit dicens: Oculi mei semper ad Dominum. quia ipse euellit de laqueo pedes meos. Et iterum: Ad te leuavi oculos meos, qui habitas in caelo. Erigamus itaque oculos cordis nostri ad Christum & in mundi istius nocte manus nostras operibus fructuosius extollamus ad Dominum, & ipse caput nostrum esse dignetur, & nos adhaerere capiti nostro, vt illa corporis sui membra esse mereamur, vt de hoc saeculo discedentes, tanquam exitu Israël de Aegypto dicere redemptori nostro possimus: Adhaesit post te anima mea, me autem suscepit dextera tua. Cū ea diebus ac noctibus fuerit in corporis huius carcere meditata, vnde non confundatur ad vota. Ora pro me.

1. Cor. 12.
26.

Ecl. 1. 14.

Psal. 24. 15.

Psal. 121. 1.

Psal. 138. 1.

Psal. 62. 9.

34.

Domino sancto, & Apostolico, mihiq; in Christo Domino speciali cultu affectuq; ceteris praefereudo patrono Sedato Episcopo Ruricius Episcopus.

Archiepiscopi.

PER * arciastrum PALLADIUM litteras fecundi cordis, & fecundi oris accepi, quae nos ad visionem mutuam voto pectoris inuitabant. Sed quid facimus, quod desideris animorum nostrorum diuersa membrorum resilit infirmitas? dum vos nimietate robusti, nos tenuitate exesti corporis impedimur; dum vos alieni, & quatuor pedes ferre nequeunt ponderosos; me etiam proprii & duo sustinere praeter defectione vix possunt. Quo fit, vt implere communia vota nequeamus. Ego enim (testis est Dominus) quod si ualuissem, ad Synodum conditam omni auiditate venissem. sed mea disposita itineris voluntate necessitas imbecillitatis inhibuit. quia aëres regionis illius praesertim hoc tempore ferre non poteram. quod

Aerem.

quod & vos ita credere confido, & prauos ad aliud derivare non dubito. His itaq; sufficienter, vt potuimus, indicatis, salutatione animi desiderater impensa, si dignum ducitis, transmissi vobis * caballum, qualen vobis sciebam esse necessarium, mansuetudine placidū, membris validum, firmum robore, forma præstantē, factura compositum, animis temperatum, scil. nec tarditate pigrum, nec velocitate præperum, cui frenus ac stimulus sit sedentis arbitriū, cui ad euehendum onus & velle suppetat pariter & posse: ita vt nec cedat superposito nec deponat impositum. Superest vt rescripto, quomodo vobis placeat, indicetis. Quamlibet ita de indiuiduo mihi corde præsumam, quod nobis etiam mala à me commissa, non dicam transmissa complaciant. Tanta est enim integri vis amoris vt in * amicum nil displiceat; cum magis malū displicere debeat. Et hinc illud est, quod iudicia hominum aut amore præpediantur, aut odio vt recta non proferantur. Vos vero, quos nec odium exasperat, nec inflammat inuidia, & iocōs nostros libenter accipite, & de sospitate vestra vel actibus affluenter instruite, vt dum vos diutius legimus, copiosius imbuamur. Ora pro me.

Hinc patet
illam Se-
dari decia-
mam no-
nam Epi-
solam solo-
433. esse re-
sponforiā
ad hanc
Ruricij.

35
35
35

Domino sancto, & Apostolico, mihi in Christo Domino specialiter excolendo fratri, Casario, Episcopo, Ruricius Episcopus.

Quia occasiones scribendi nobis inuicem pro mutua caritate inquirimus, oblatas prætermittere non debemus; vt conferat nobis quandam præsentia portionem sermo * mediator; qui emittitur, nec amittitur; tribuitur, & habetur, videtur discedere, nec recedit; à me dirigit, à te suscipit; à me scribitur, à te legitur, nec tamen diuiditur; cum quasi diuisus, integer tamen vtriusq; corde teneatur. quia verbi more diuini traditur, & non egreditur; confertur indigenti, & non aufertur auctori. accipientis lucrum sine dispendio largientis; ditans in opem, nec attenuans possessorem. Ideoq; veniente illo nepote meo dulcissimo PARTHEMIO has per ipsum dare non distuli; vt & meam præsentiam vobis litteris exhiberem, & ipsum pariter commendarem: cui quidquid dignati fueritis dilectionis impendere, nobis vos præsentare noueritis. simulque etiam peculiariter rogo, vt pro me ipsisque pignoribus nostris incessanter oretis, nec impediant affectum amorum nostrorum spatia interiecta regionum. quia qui in Domino, qui præsens est vbique, se diligunt, non credendi sunt dispensati

353 3

rati corpore eum pariter in eo mente iungantur. Ora pro me.

Ruricius Episcopus dulcissimi nepotibus Parthenio & Papianilla.

36. **P**ostquam pietas vestra discessit, dimidium esse me sentio. quia maximam mei partem, hoc est, interiorum hominum, residuum corpore, vobiscum ambulasse cognosco, ita tamen quod & vos in portore meo, quod hic remansit, manere conspicio. futuro itaque dulcedinem vestram, & ut verborum meorum memores sitis admoneo, quia certum est vos iuxta Salomonis sententiam posse in bonis Deo dirigente proficere, si seniorum consilia & amori habeantur & vsui pro bene agatis.

Ruricius Episcopus Fratri * Pet.

37.
Hæc vox
in M. S. iura
expressa est,
qui nescias
an legendum
sit, an
Petro, an
Petrus, an
Petrus,
1. Reg. 21. 22
1. Cor. 8. 1.

Quia obedientia sacrificiis antefertur, idcirco rusticitatem meam malo proderere, quam perdere caritatem. scientia enim inflat, caritas, ut ipsi melius noscitis, edificat. Quamobrem quia iussistis, ut vos per singulas occasiones & de meis actibus facerem certiores, & desiderium vestrum, quod mihi non meo merito, sed generali, & insitata vobis dilectione dependitis, alloquio temperarem; tunc quidem Deo propitio fortiores, sed heu plenum & omne hospitium nostrum diuersis incommodis laborare significo. Peculiariter rogo, attentius Domino supplicetis; ut qui nobis incolumitatem vestris orationibus reddidistis, & his opem ac medelam diuinæ misericordiae intercessionis vestrae patrocinio conferatis. Ora pro me.

Domini sublimibus & magnificis filiis Eudomio & Melantia Ruricius Episcopus.

38. **Q**uam grauis mihi orbitatis vestrae sit luctus, testis est pectoris mei conscientia DEVS; quod verbis subtilitatis vestrae indicare non possum. Nam ita animum meum doloris vestri passio sauciauit, ac si vnum de propriis * affectibus perdidissim. quia me vobis proximum & quoddammodo consanguineum bene mecum agendo fecistis. Atque ideo quia labores & angustias nostras frequenter in vobis pro vestra dignatione suscipitis, iustum est, & nos vestris, cum acciderint, participare mœroribus. Si enim iuxta Apostoli sententiam, vnius corporis membra sibi inuicem compatiuntur & condolent, decet nos quoque, * eorum

Forr. affi-
mibus.

1. Cor. 12. 26

rim incommoda sepe percipimus. Dolemus itaq; casui vestro & plan-
 ctibus vestris interesse nos credimus. Sed quid facimus domni filij?
 Equidem voluntati divinae resistere nec possumus, nec debemus. & o-
 mni sollicitudine praecavere, ne dum dulcia nobis pignora nimio do-
 lore deflemus, blasphemiam quidam & iniuriosi inueniamur in Domino,
 & granis animas nostras auctor ipsius mortis, inuenta occasione, co-
 fodiat, quam carorum amissione percussit. idcoq; in omni amaritudi-
 ne vel dolore ad Deum nobis est refugiendum, & ad illum omnes ca-
 sus nostri toto corde referendi. Qui sanat vulneratos, q; releuat maestos,
 qui consolatur afflictos. Et illa sancti Iob sententia omnino dicenda,
 est: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita fa-
 ctum est; sic nomen Domini benedictum. Et ille hoc quando dicebat
 decem filios cum omni facultate perdidit. Nec tamen blasphemare aut
 damno aut dolore compulsum est. Sicut dicit scriptura: In omnibus que
 accidebant ei, nihil peccavit labijs Iob. Quod ego & pietati vestra scri-
 bere pro mutua caritate praesumpsi, ut dolorem animorum vestro-
 rum, quem litteris meis mitigare non poteram, vel diuinis eloquijs ut-
 eunq; moderarer. Et verè, si mihi quasi vestro creditis cordi, non mi-
 nimus potestis capere de Christi Domini voluntate solatium, quod
 quatenus immaturus manebat interitus, talem eum dignatus est assu-
 mere, qualium regnum docet esse caelorum; ut & patronum habere-
 tis ex filio, & minus doleretis amissum, quem à Domino videbatis ad-
 sumptum. Opto bene agatis.

Iob. 22

Iob. 1. 22

Mat. 19. 14

Domino sancto, & Apostolico in Christo Domino cultu affectuq;
 specialius excolendo patrono Victorino Episcopo
 Ruricius Episcopus.

39. Victorino.

FRATER & compresbyter noster CAPILLIVS, licet apices vestros
 nobis non detulerit in charta relegendos, tamen * totius exhi-
 buit in corde conscriptos: vnde eos nec fur auferre, nec violentus cri-
 pere, nec imber eluere, nec vetustas possit abolere dum mihi fidelis
 admodum vestri pectoris consors & deditissimus delator sapius in-
 culcat, & dulcius, qualiter me & quam adidua dilectione de me ru-
 minetis. Non quod in me sit, vnde caritatis vestrae pascere possitis e-
 suriam, qui solidos, & nunquam perituros cibos & accipere soliti estis,
 & dare; sed quando fortior esca defuerit, tenuitatem nostram pro la-
 tis poculo sorbeatis, ut desiderium pij cordis & puri alimento in-
 nocentiae temperetis. Nec mirum est, hoc tamen in vestra virtute
 miracu-

f. Porius

miraçu-

vt credimus, misericordia ipsius, vt qui poenitendi vobis animum inspirare dignatus est, ipse vobis & in agendo virtutem, & in consummatione plenam tribuat pro sua miseratione remissionem. qui solus potest & sanare corrupta, & reparare collapsa, & delere commissa, & abdere prae terita, conseruare praesentia, & donare ventura. Finit.

Ruricius ad Domnum Constantium.

42.

DE deliciis transmissis gratias ago, & quantum indicastis, tantum me vtrarumque auum suscepisse significo, simulque etiam per pueros ipsos, qui nobis haec detulerunt, tergus aprunum me pietati tuae indico transmississe, vt dum nos volatilia, quae transmissisti, deliciamur, tu bipede de quadrupede facto fatieris. Cuius tamen malo carne, quam vita capiaris. Quia qui semper de saecularibus cogitat, & iugiter terrena meditatur, huic animanti a scriptura diuina merito comparatur. Quia de omnibus animalibus solus homo sublimis creatus est, & effectus, vt auctorem suam semper caelo intentus aspiciat, non mundalia opera solo incessabiliter defixus exerceat.

Ad Domnum Ambrosium Episcopum Ruricius Episcopus.

43.

APOSTOLICA praecipua nos commoent, vt a quibus diuina percipimus, eis terrena praebemus. quod nos vel in hac duntaxat parte seruantes, pro caelestibus epulis, quas nobis & sermone viuo, & 1. Cor. 13 patrum tractatibus ministratis, legumina marina transmissimus. Per haec nil nos habere proprium comprobantes. siquidem & a diuinis bonis sumus, quae vos tribuitis, peregrini, & nos peregrina transmittimus. Itaque quia nos a marinis caelestibus exulare, & solis terrenis sedibus incubare cognoscimus, a vobis specialius postulamus, vt haec aliena a nobis libenter accipere, & vestra nobis dignemini frequenter impendere. Illud sit affectionis, hoc ministerii; illud doctrinae praestatur, hoc gratiae.

44.

Ad dominum Hispanum Ruricii Episcopi.

f. peregrin-
num

Agō gratias, quod dum nobis dora nomine, re spolia transmisi-
tis, pietatem vestram erga me sincerissimam cōprobatis, quā nos
amplius, quā deliciis delectamur. Siquidem inde ceterum corpori
compescemus; hinc cordis: inde vestri transitorium *porrigimus pi-
etatis: hinc vero animo mansurum præbimus affectū. Proinde tam
amori, quā muneri vestro gratias repensantes, reciprocis pietatē ve-
stram plurimum sospitamus. Et quia de nostra dignaris esse salute
solicitus, iuxta vota pietatis vestrae me valere significo, simulque
deposco, vbi sanctum Pascha facturi sitis, me recurrentibus instrui-
tis. Finit.

45.

Ruricii Episcopi ad Presbyterum Albinum.

Mat. 8. 25.

Eccles. 22. 13

Vbi ad me communis luctus nuntii rumore peruenit, quod tamē
miratus sum, quod non hoc prius ex germanitatis vestrae relatio-
ne cognoui, ipse ad vos req̄redos cōtinuō venissem, nisi me dierū
reuerentia retardasset. Has trāsmisi, quibus spero, vt me excusati ha-
bere dignemini, & filiā nostrā, q̄ audio se vehementer affligere, ad vicē
meā, tam ex ratione, quā ex vestra autoritate consolemini, quod
Dominus noster de seruo suo, & quādo voluit, & quod voluit, fecit. Et
ideo contra voluntatē Domini venire videbitur; cui displicet diuina
præceptio: utiq; diuina; quia animā nostram ille solus, cum voluerit,
ex corpore potest educere, qui fudit in corpore. Et idcirco luctus iste
nimis, qui videtur esse pietatis, magis ex Diaboli consilio, quā ex
pietate descendit; vt cum dolor consolationis impatiens querelis suis
Deum impietatis exprobrat, qui præmisit filium per humanam con-
ditionem, per incredulitatē animā perdat. Plangent mortui mortuos
suos, quos resurrecturos esse non credunt, qui animā cum carne æsti-
māt interire, quibus nulla de beatitudine anime, nulla de corporis res-
tauratione fiducia est. Nos vero, qui spem resurrectionis habemus in
Christo, qui animas nostras iuxta pollicitationem ipsius Domini,
in Sanctorum sinibus credimus collocari; ad ipsum nos corde & o-
rationibus conferamus; & consolationem de ipsius promissione ca-
piamus, quod credentes in se secum viare faciat. Nec vllus apud eum
nisi infidelis mortuus iudicetur. Et ita planctus nostros, sicut scriptu-
ra nos edocet, temperemus, dicens: Luctus sapientis septem diebus,
impii vero omnes dies vitæ suæ. Sicut scimus illum mortuum corpore,
anima

anima vero pro innocentia sua Deo viuere; ita nos viuentes corpore,
corde moriamur. Finit.

Ruricii Episcopi ad Laurentium.

46.

Age gratias promptissimæ in Domino deuotioni, & sincerissi-
mæ erga me charitati vestræ, quæ diuinæ bonitatis imitatrix, id
quod me sibi prospicit supplicandum, priusquam rogetur, & nostrum
præoccupare beneuolentia sua festinat officium; dum non solum cu-
stodire, verum etiam augere * in istum sibi gessit affectum, quem id
circo beneficiis anticipando latificat, quia ad modicum contristare
formidat. Et ideo mauult offerre taceti gratiam, quam præstare pos-
senti. sciens procul dubio, plus esse in eo meriti, quod spontanea be-
nignitate defertur, quam quod precibus indulgetur. Siquidem ho-
rum vnum non nisi necessitate datur necessitudini; aliud vero saepe
etiam precatoris sedula dimittitur improbitati. Vnde saluere recipro-
cum dicens, de pietatis vestræ promissione securus, puellam vestram
in rem directis pueris vestris, consignasse significo: cui confido, quod
iuxta pollicitationem vestram, non solum veniam, sed etiam gratiam
pro nostra intercessionem tribuatis.

Lu. 11. 8.

Ruricius domino venerabili Fratri Iohanni.

47.

* Manus communis susceptus, quod voluntarie facere debuerat. Hæc vox
fecit nunc necessitate compulsus, vt ad venerationem tuâ com-
mendatias flagitaret, & se gratiæ tuæ, etsi propter negligentiam suâ
de præterito ingratus, per insinuationem nostrâ nunc tamē gratificā-
dus ingereret. Cuius petitioni ideo præptius ad quicui, quia credidi, fi-
cut & cōfido, vos petitioni meæ libenter annuere. Vnde salutatione
depenso spero, vt ipsum p intercessione nostra recipere tanti habea-
tis. Et quia hoc, quod debuit, reddidit, vsuras illi solidorum ipsorum,
non tantum pro precibus nostris, quantum pro diuinis præceptis do-
nare digneris. Quod pro conuersatione vestra, qua vos, Deo propi-
tio, per dies singulos audio proficere, sine dubitatione præstetis. Quia
iple nostis, quod ille regnum Dei lætitiæ & gratulatione percipiet,
& in montem Domini glorificatus ascendet, qui pecuniæ suæ vsu-
ram non in præsentem sæculo à proximo suo exegerit, sed à Domino
expectauerit in futuro; nec per dolosa beneficia laqueos laborantibus
iniucis insolubiliū: debitorum, sed illius est fœnerator & creditor,
qui dicit: date, & dabitur vobis, & qua mensura mensi fueritis, ea
reme-

Hæc vox
italiteris
M. A.
implex
constrata
est, vt de-
sperem le-
gere, diui-
nandum i-
giur. fors,
amicus.

Ps. 14. 5.

Mat. 7. 12.

Tr 2 reme-

remetietur vobis. Infidelis utiq; & iniquus est etiam sibi, qui hoc quod elegit concupiscendum, non vult habere perpetuum. Quamvis enim quicumq; multa condat, multa congreget, & infinita diuersis nundinationibus acquirat, mendicus de hoc mundo discedet, nisi de rebus suis portionem suam ad æternam beatitudinem ante præmiserit, dicente Domino per Prophetam: Ne timueritis, cum eius factus fuerit homo, & cum multiplicata fuerit gloria domus eius. Quia non cum morietur recipiet omnia, neque simul descendet cum eo gloria domus eius. Et iterum: Dormierunt somnum suum, & nihil inuenerunt omnes diuitiarum manibus suis. Qui si benigni essent animæ suæ, illi potius bona sua erederent, qui & idoneus fideiussor est pauperum; & largissimus redditor vsurarum. Non ergo cupidus sis, frater charissime, nunc recipere in duplo: quod Dominus redditurum se tibi promittit in centuplum. vnde nec à tunc poteris pertimescere exterminium, nec à fure formidare dispendium. Quia ipse Dominus noster munerum suorum & largitor, & castos est. Finit.

Ep. 48. 17.

Ep. 75. 6.

Mat. 19. 29

Luc. 12. 33.

48.

Cprunculo Episcopo Ruricius Episcopus.

EXegit mutui amoris affectus ad indiuiduam mihi sanctitatem vestram sola ex causa litteras destinare, etiam si non se occasio opportuna porrexerit. Vnde per hominem filii mei LEONTII has ad Apostolatam vestrum dedi, quibus sospitatione prælata, quam ex sententia, Deo fauente, valeatis, inquirō. Quia ipsi nos, in cōmunitatem vestram, nostram esse lætitiā sperans, vt redcūte præfato, nos reddatis de vestris actibus, propitia diuinitate, securos, quos videtis esse prosperitate sollicitos.

49.

Ruricius Episcopus Cerauniae salutem.

DE sincerissima, qua nos pro benignitate animi tui, non pro vltis meritis dignaris excolere in Domino, caritate, confidens, securus has ad Venerationē tuam direxi, quibus in Domino ac Deo nostro salutem vberem dicens, specialiter rogo, vt ea, quæ per seruum vestrum AMANDVM verbo speravi, si possibile est, nobis sine dilatione præstare dignemini. Quia hæc res & nos releuare potest, & vobis nullum potest adferre dispendium, quod ego pro beneficio maximo computabo. Iterum in quo iusseritis, vel vius exegeritis, vicem reciprocis obsequiis repensare contendam.

Ruri-

Ruricius Episcopus Censurio Episcopo salutem.

50.

Litteras sanctitatis vestrae, etsi per occasionem, accepisse me gratulor. non enim interest, utrum ex necessitate, aut ex voluntate, dummodo inter se inuicem, qui se diligunt, colloquantur, & quos corpore locorum interualla discriminant, animorum ac sensuum colloquia fida coniungant. Quia hoc nobis generale vel maximum virtus diuinae pietatis indulsit, ut qui nos aspectu carnali non possum contueri, spirituali cernamus obtutu. Vnde redeunte gerulo litterarum has, sicut iniunxistis, reddere procuravi, ut & sollicitudini vestrae & mutuae caritati pariter responderem. Salue itaque Apostolatu vestro plurimum dependo, & hoc quod apicibus mearum testimonio voluistis agnoscere, utrum SINDILLA porcos suos prudente FOEDAMIO perdidisset; noueritis me apud homines meos, ubi fuerunt, diligenter perquisisse. Sed sicut ante iam noueram magis & istos laborem faciente paci SINDILLA perpeffus esse, & ipsum porcos suos peruersi-^{* locus car-} tatem suam, dum de aduersa parte esse se iactitat, amisisse cognoui.^{vapras.} Ceterum praefatum FOEDAMIUM illi in nullo culpabilem. Nam quod ego contemplationi vestri, ut homines vestri, aut a custodia liberarentur, aut porcos vestros reciperent, laborauerim ipsis, iam referentibus, plenius potuistis agnoscere. quod propterea necesse non fuit litteris indicare. Vestrum est, hominem verum iuste ab huius calumniae obiectione defendere, qua meum iniuste scriptis nostris agnoscitis sustinere.

Ruricius Episcopus Scephano suo salutem.

51.

Ita me paucissimis diebus ad cultum suum pietas vestrae sanctitatis inlexit, ut cum vos, Deo propitio, corde detineam, & oculis mentis intuear; tamen semper affectu insigante perquiram, quia scilicet breue videtur omne, quod dulce est; ita inexplebile est omne, quod carne est. Et omnipotenti Deo gratias super tam admirabili dono eius, quod ita generaliter seruis suis tribuere ineffabili dispensatione dignatus est, ut hi qui disparantur corpore, animis iungerentur; neque esset aliquid tam longinquum difficile quod mentium obtutibus obuiarit. Sed per cordis intuitum ibi se inuicem diligentes caritatis contemplatione conspicerent, ubi caritas ipsa consistit. quo fit, ut deuotio vestra, quae in visceribus meis iugi recordatione, dum quotidie re-

nouatur, augetur, amoris vestri mihi vicissitudinem reprobatur, animus meus mihi animorum vestrorum fidei usque adhaerere, dum tantum sibi audeat de vestra dilectione praesumere, quantum vobis concupiscit impendere. Salutem itaque beatitudini vestrae plurimam dico, & rogo incessanter communi Domino supplicetis, ut secundum diuitias bonitatis suae atque virtutis, cui omnia possibiliter confitemur, ut si in hoc faculo nos propter vitam istius turbidines ac procellas, & regionum interuallae saepius videre non possumus, vel ad illam urbem, quae edificatur, precibus, faciat conuenire, ad quam nos misericordia Domini potius perferre, vos merita.

Ruricius Episcopus Praesidio Filio salutem.

52. Plerumque dum me apud indiuiduam mihi sublimitatem vestram non vice merito, sed amicitiarum privilegio multum posse commendatitias a nobis quibus vobis excusentur, inquirunt, quas ex officio nostri necessitate negare non possumus; non presumptionis audacia, sed ministerii disciplina, dum & illis presentis vitae solatium, & vobis videre desideramus aeternae. Ut & illi per patientiam vestram referretur ad penitentiam; & vos per misericordiam perueniatis ad veniam, sicut dicit Scriptura: Quia iudicium sine misericordia erit, qui non fecerit misericordiam. Quia dixit: Dimittite, & dimittitur vobis. Procul dubio quem viderit hic facere, quod praecipit, in futuro ei restituet, quod promissit. Nobis enim illius veritas praesto est, si illi fides nostra non deficit. Vnde manifestissime potestis aduertere absolutionem miserorum vestrorum esse indulgentiam peccatorum; & hoc vestris conferendum precibus, quod vos praestatis alienis, iuxta ipsius in Euangelio sententiam: Quo iudicio iudicaueritis, iudicabitur de vobis. Idcirco pro Viso & Lyvo, qui ad me, quasi vobis peculiariter, sicut superius dixi, caritatis iure deuinctum, pro criminum suorum intercessione venerunt, precator accedo; ut primum Deo, deinde nobis hoc, quod commiserunt, donare digneris; nec nos de eorum damnatione confundas, qui se iam tum absolutos esse, quando ad humilitatem meam deducti sunt, crediderunt.

Ruricius Episcopus Rustico filio salutem.

53. Extra affectum consuetudinarium & propatum & humanitatem nobis dignaris impendere, dum vobis tuis detrahis, quod nostris largiaris expensis. Quia puero vestro referente cognoui, quod piscationis in viscera pro parte Visera nobis insulas delicias ministrare.

re. Unde salutatione deponsa, gratias ago plurimas, exorans diuinam misericordiam, vt pro honore, quem nobis pro ipsius timore deponditis, & presentium rerum vobis conferat felicitatem, & beatitudinem tribuat futurorum. Finit.

Ruricius Aprunculo Episcopo salutem.

54.

Sicut litteras sanctitatis vestre per virum venerabilem ELOGIVM, cum gratulatione suscepi, ita has eodem redeunte, libenter emisi. quibus apostolatus vestro debitum * deponedo sospitationis officium, simulque deponco, vt pro nobis orare dignemini, & id a communi Domino peculiarius postulare, vt iam tandem aliquando in vnum venire, & nos videre mereamur; vt charitas qua secundum sententiam Dominicam in peccatoribus nostris per absentiam * quod peris est, refrigit, per presentiam iterum in sospitis cineribus suscitetur, & viuis vocibus, quasi nouis flatibus veteris amoris rediuiuum reparetur incendium. quod more atque virtute ignis illius, quem Dominus misit in terram, & spiritus negligentia nostra atque desidia vi naturae potentis exurat, tenebras dormientis cordis influminet. Finit.

* deponedo.

Mar. 24. 12. * fort. quod temporis est.

Luc. 12. 49.

Item alia Ruricii ad ipsum Episcopum.

55.

Adfuiditas * supplicatum supplet in nobis gratiae communis officium, vt hoc quod facere debeamus super mutuae dilectionis affectum, faciamus per externae necessitatis imperium; dum alienae tribuimus petitioni, quod propria debere nos cognoscimus caritati. Vt haec litterarum necessitudo esset ex voluntate necessitudinis iocunda noua calamitate deplorantis extorta. Tamen quia spontaneam scribendi neglegimus gratiam, saltem praetermittere non debemus ingestam. Ideoque per fratrem & Compresbyterum nostrum MAXENTIVM, quem nobis frater * Episcopus ipsius commendauit, dedi, quibus sospitatione deponsa, ipsum * m. j. Epi. scopi, Apostolatus vestro, secundum quod postulauit, insinuo, quia illic notos, & amicos habere se dicit, qui cum beatitudini vestrae possint in praesenti plenius intimare, quorum testimonio possit credi, quod assertioni ipsius fortasse non creditur.

* f. suppli- casum vel supplican- rium.

* m. j. Epi. scopi.

Item ad ipsum.

56.

Filii nostri OMACIVS & EPARCHIVS ad me litteras plenas lacrimis & deploratione miserunt, specialiter deprecantes, vt apud sanctitatem vestram pro ignorantiae ipsius filii nostri EPARCHII intercessor existerem; confidentes, quod pro amore mutuo nihil nobis negare debe-

deberetis. Idemque Presbyterum nostrum EVSEBIOLVM ad pietatem vestram in hac causa direxi. Per quem saluto plurimum; & rogo, ut præfato, sicut dicit, sufficienter admonito, indulgentiam errorum dare pro nostra *supplicatione minime iniqua. Sicut in defensione peccati stulte atque infideliter perduranti culpa, donec agnoscat reum * (non) debet relaxari, ita agnitio peccati debet conferre veniam confitenti. Remedium est enim mali confessio non simulata delicti, nec ultioni publicæ relinquatur locus, ubi reus conscientia torquente punitur.

* m. s. sup.
plicatione
iniqua.
* hæc vox
abest in
m. s.

57.

Item alia Ruricii ad ipsum.

ANte diem quam litteras vestrae sanctitatis acceperim, compenditerum meum, sicut ipso referente poteritis agnoscere, ad germanitatem vestram in eadem, qua mihi scripsistis causa direxeram. Et quia mihi non solum ipse filius noster EPARCHIVS, sed etiam fratres sui flebiliter per litteras supplicarunt, Apostolatum vestro precatore accederem. Qui & confessione culpæ, & deprecatione veniæ, & confanguinitatis affectu compulsus, indulsit. Quia vos mihi super hæc scripturos esse non credidi. Sed quia humilitatem meam dignati estis pro ea, quæ inter nos est, propicio Deo, caritate, consulere, & nobis utrum iusta esset vestra districtio, meis potissimum apicibus indicarem; sciat Dominus noster, quod ego factum vestrum & probo, & conlaudo, & vehementer admiror. Quia dum vni indisperato per admonitionem gladii * spiritale pro reddenda salute intulisset dolorem, multis contulisset languentibus sanitatem. Multi etenim in ecclesia, qui curari nequeunt verbo, sanantur exemplo. Superest severitatem misericordia consequatur, ut recipiatis lenitate patris, quem corripuistis auctoritate Pontificis. Et iuxta illum Evangelicum, innovantes, quem nos per omnia & sequi & oportet imitari, qui filio paternæ substantiæ decoctori, & facinus confitenti non solum veniam clementer impertit, verum etiam pristinam gratiam libenter indulgit; & nos condoleamus lapsi, subueniamus attrito, amplectamur reuersum, lætemur inuentum. Quod & Apostolatum vestrum propter ea fecisse certus sum, ut paululum infirmantem filium excluderetis à matre, ut eum ipsi post modicum restitueretis in columem; & eum contristaritis ad tempus, de quo gaudere concupiscitis in æternum.

* fort. spi.
ritalis.

Luc. 15. 30.

Ruri.

Ruricius Episcopus filio Seuero salutem.

58.

Negligentiam nostram atque pigritiam dum vos excusatis, arguitis. & nos beneficiis & officiis vestris agnosimus debitores. Sed scio hoc sincero amore, quo nos diligitis, facere, atque perfecto. quia parum est caritati vestre, quod nobis tribuitis, dum totos vos nobis & cotidie impendere desideratis. Sed nobis satis superq; sufficeret benevolentia quam prompti animi & assiduitas * decesset obsequii. * for. de. dices

Ruricius Episcopus filio Schorachio salutem.

59.

Atque habeo vberes gratias pietati vestre, quod nos negligentiam famulorum nostrorum nescire fecistis, dum subuectionem congruam, quam nobis callidus subtraxerat inimicus, benignus subministravit affectus. Quem idcirco nobis Dominus hoc ad tempus permisit inferre, vt & nostram patientiam per iniuriam, & vestram erga nos caritatem per compatentiam comprobaret, ac sine dubio facultatis nostrae vobis lucrum operis per beneficium dilectionis adferret.

Ruricius Episcopus filio Vittameno.

60.

Familiares nos vobis facit vestra dignatio, dum hoc, quod a nobis libenter offertur, a vobis gratanter accipitur. Siquidem illud munus acceptabile probatur & dulce, quod non magnitudo insinuaue- rit, sed commendatit affectio. Quae res facit, vt ad persolendum vobis spontaneae deuotionis obsequium, etiam id habeamus in votis, quod non habemus in * verba. * pira. tum * pera sublimitati vestrae, alia centum filiae meae destinare praesumpsi. Quae si fortasse displicerint saporis gustu, placebunt, vt confidimus, transmittentis affectu.

Ruricius Episcopus fratri Namasio.

61.

Saluto plurimum, & spero, vt si secundo crastino non potueris, vel tertia feria ad nos venire digneris. Quia desiderio tuae caritatis accensi, & nos dicimus cum Propheta: Anima mea sicut terra sine aqua P/al. 142. 6. tibi Defecit spiritus meus. Ne auertas faciem tuam. Ne moreris ad- P/al. 142. 7. ucu-

Vuu

ucu-

uentum, vt peccatoris nostri, quem parui temporis solatio suscitasti, extinguatis incendium. Finit.

62.

Ruricius Episcopus filio Vittameno.

GRatias ago dignantissima erga me sublimitati vestre, quod nos de actibus atque incolumitate vestra, quos noscitis, Deo propitio, pro amicitiarum iure sollicitos, facitis litterarum sedulitate securos. Vnde de his reciprocum reddo nobilitati vestre salutationis officium, & meas de Decaniaco ad vos dedisse significo, meamque vobis fauore dignitatis quam vobis placere confido, indicans sospitatem. Praestabit Dominus, vt citius hinc regressus vestris merear obtutibus presentari. Vt cuius benignitate vestra incitatis desideria, visione sollicitatis assectum.

* m. f. vos,

63.

Ruricius Episcopus fratri Claro Episcopo.

Apostolatus vestro pro ea, quam mihi non pro meis meritis, sed benevolentia animorum vestrorum impenditis, caritate, non dicam vicem non possum repensare beneficiis, sed nec tantas gratias, quantas meremini, sermonibus explicare. Impendo tamen per litteras debitum sospitationis officium, partemque pectoris mei in quo affectum vestri aueritate suscepi, paginæ collocatione transmittito; si mihi deprecor, vt cõmuni Domino supplicetis, vt citius nos faciat fructum de nostra capere presentia; quosque suæ inspirationis instinctu contexit, vultum etiam mutua visione coniungat; vt desiderium in nobis, quod accendit affatus, restinguat obtutus. De columnis verò gratias ago, & sicut iussistis, quia modo propter imminentem hyemem vehicula illo dirigere non possum, post sanctum Pascha, propitia Diuinitate transmittam. De minoribus vero sicut verbo mandastis, si inueniri possunt, mihi vel decem necessarias esse significo. Sed si dominus prospera vniuersa concesserit, antequam vehicula dirigam ad vos hominem destinabo.

64.

Ruricius Episcopus fratri Volusiano Episcopo.

ITa quod peius est, caritatem antiquam, & insitam nobis, partim (quoniam confitendum est) negligentia nostra, partim necessitate temporis, partim corporis infirmitate faciente, longa debet oblitio; vt penitus immemores nostri facti non solum vos nullis officiis, sed nec litteris requiramus. Miror nobilitatem tuam quasi filium ad me litteras destinare, cum sine vilo respectu religionis aut propinquitatis

tatis tibi iniuriæ nostræ sic placeant, ut eas vindicare non velis. Vnde
nisi existimationem personæ meæ, aut officii cogitasset, portito-
rem litterarum tuarum talem ad te miseram, quales homines meos
non matrona vestra, sed domina procax & effrænata nimium perdu-
xit. cuius mores si tu tanto tempore cum famæ tuæ diminutione, aut
voluntariè aut necessitate supportas, alios noueris nec velle ferre,
nec esse contentos. Nam quod scribis, te metu hostium hebetem
factum; timere hostem non debet extraneum, qui consuevit sustine-
re domesticum.

Finiunt Epistula Domni Ruricii Episcopi
Lemouiceni.

Ita em-
pressè m. s.

nobi nota hunc vocari Episcopum Lemouicenum, lege apud Fortunatum de Ra-
gicio (seniore & iuniore).

Vuu a

EPL

